

መጽሐፈ ምዕላ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							

ምዕራፍ 1

- የእስራኤል ንጉሥ የዳዊት ልጅ የሰሎሞን ምዕላዎች፤
- ፩ ጥበብንና ተግሣጽን ለማወቅ፥ የእውቀትንም ቃል ለማስተዋል፥
- ፪ የጥበብን ትምህርት ጽድቅንና ፍርድን ቅንነትንም ለመቀበል፥
- ፫ ብልሃትን ለአላዋቂዎች ይሰጥ ዘንድ ለገብዛዝትም እውቀትንና ጥንቃቄን፥
- ፬ ጠቢብ እነዚህን ከመስማት ጥበብን ይጨምራል፥ እስተዋይም መልካም ምክርን ገንዘቡ ያደርጋል።
- ፭ ምዕላንና ትርጓሜን የጠበባንና ቃልና የተሸሸገውን ነገር ለማስተዋል።
- ፮ የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው፤ ሰነፎች ግን ጥበብንና ተግሣጽን ይንቃሉ።
- ፯ ልጄ ሆይ፥ የአባትህን ምክር ስማ፥ የእናንተህንም ሕግ አትተው፤
- ፱ ለራስህ የሞገስ ዘውድ ለእንገትህም ድረ ይሆንልሃልና።
- ፲፩ ልጄ ሆይ፥ ኃጢአተኞች ቢያባብሉህ እሺ አትበል።
- ፲፪ ደምን ለማፍሰስ ለእኛ ጋር ና እናድባ፥ ለንጹሕም ያለ ምክንያት ወጥመድን እንሸምቅበት ቢሉ፤
- ፲፫ በሕይወታቸው ሳሉ እንደ ሲኦል ሆነን እንዋጣቸው፥ በሙሉም ወደ ጉድጓድ እንደሚወድቁ ይሁኑ፤
- ፲፬ መልካሙን ሀብት ሁሉ እናገኛለን፥ ከምርኮውም ቢታችንን እንሞላለን፤
- ፲፭ ዕጣህን ከእኛ ጋር ጣል፤ ለሁላችንም እንድ ከረጢት ይሁን ቢሉ፤
- ፲፮ ልጄ ሆይ፥ ከእነርሱ ጋር በመንገድ አትሂድ፥ ከኅዳናቸውም እግርህን ፈቀቅ አድርግ፤
- ፲፯ እግሮቻቸው ወደ ክፋት ይሮጣሉና፥ ደም ለማፍሰስም ይፈጥሱና።
- ፲፰ መርቡ በወፎች ዓይን ፊት በከንቱ ትተከላለችና።
- ፲፱ እነርሱም በደማቸው ላይ ያደባሉ፥ በነፍሳቸውም ላይ ይሸምቃሉ።
- ፳ እንዲሁ ይህ መንገድ ትርፍን ለማግኘት የሚሳሳ ሁሉ ነው። የባለቤቱን ነፍስ ይነጥቃል።
- ፳፩ ጥበብ በኅዳና ትጮኸለች፤ በአደባባይ ድምፅዋን ከፍ ታደርጋለች፤
- ፳፪ በአደባባይ ትጣራለች፤ በከተማይቱ መግቢያ በር ቃልን ትናገራለች።
- ፳፫ እናንተ አላዋቂዎች፥ እስከ መቼ አላዋቂነት ትወድዳላችሁ? ፌዘኞችም ፌዝን ይፈቅዳሉ? ሰነፎችም እውቀትን ይጠላሉ?
- ፳፬ ወደ ዘለፋዬ ተመለሱ፤ እነሆ፥ መንፈሴን አፈስሰላችኋለሁ፤ ቃሌን አስተምራችኋለሁ።
- ፳፭ በጠራሁ ጊዜ እምቢ ስላላችሁ፥ እጄን በዘረጋሁ ጊዜ ማንም ስላላስተዋለ፥
- ፳፮ ምክራን ሁሉ ግን ቸል ስላላችሁ፥ ዘለፋዬንም ስላልፈቀዳችሁ፤
- ፳፯ እኔም ስለዚህ በጥፋታችሁ እስቃለሁ፤ ጥፋታችሁም በመጣ ጊዜ አላግጥባችኋለሁ።
- ፳፰ ድንጋጤ እንደ ጐርፍ በደረሰባችሁ ጊዜ፥ ጥፋታችሁም እንደ ዐውሎ ነፋስ በመጣ ጊዜ፥ ጭንቅና መከራ በወረደባችሁ ጊዜ።
- ፳፱ የዚያን ጊዜ ይጠሩኛል፥ እኔ ግን አልመልስም፤ ተግተው ይሹኛል፥ ነገር ግን አያገኙኝም።

- 29 እውቀትን ጠልተዋልና፥ እግዚአብሔርንም መፍራት አልመረጡምና፤
- 30 ምክራን እልፈቀዱምና፥ ዘለፋዬንም ሁሉ ንቀዋልና፤
- 31 ስለዚህ የመንገዳቸውን ፍሬ ይበላሉ፥ ከራሳቸው ምክር ይጠግባሉ።
- 32 እላዋቂዎችን ከጥበብ መራቅ ይገድላቸዋልና፥ ሰነፎችንም ቸልተኛ መሆን ያጠፋቸዋልና።
- 33 የሚሰማኝ ግን በእርጋታ ይቀመጣል፥ ከመከራም ሥጋት ያርፋል።

ምዕራፍ 2

- ልጄ** ሆይ፥ ቃሌን ብትቀበል፥ ትእዛዜንም በእንተ ዘንድ ሸሽገህ ብትይዛት፥
- 2 ጆሮህ ጥበብን እንዲያደምጥ ታደርጋለህ፥ ልብህንም ወደ ማስተዋል ታዘነብላለህ።
  - 3 ረቂቅ እውቀትን ብትጠራት፥ ለማስተዋልም ድምፅህን ብታነሣ፥
  - 4 እርስዋንም እንደ ብር ብትፈላልጋት፥ እርስዋንም እንደ ተቀበረ ገንዘብ ብትሻት፤
  - 5 የዚያን ጊዜ እግዚአብሔርን መፍራት ታውቃለህ፥ የእምላክንም እውቀት ታገኛለህ።
  - 6 እግዚአብሔር ጥበብን ይሰጣልና፤ ከእፉም እውቀትና ማስተዋል ይወጣሉ፤
  - 7 እርሱ ለቅኖች ደኅንነትን ያከማቻል፤ ያለ ነውር ለሚሄዱትም ጋሻ ነው፤
  - 8 የፍርድን ጎዳና ይጠብቃል፤ የቅዱሳኑንም መንገድ ያጸናል።
  - 9 የዚያን ጊዜ ጽድቅንና ፍርድን ቅንነትንና መልካም መንገድን ሁሉ ታስተውላለህ።
  - 10 ጥበብ ወደ ልብህ ትገባለችና፥ እውቀትም ነፍስህን ደስ ታሰኛለችና፤
  - 11 ጥንቃቄ ይጠብቅሃል፥ ማስተዋልም ይጋርድሃል፥
  - 12 ከክፉ መንገድ እንተን ለማዳን፥ ጠማማ ነገርን ከሚናገሩም ሰዎች፤
  - 13 እነርሱም በጨለማ መንገድ ይሄዱ ዘንድ የቀናውን ጎዳና የሚተው፥
  - 14 ክፉ በመሥራት ደስ የሚላቸው በጠማማነትም ደስታን የሚያደርጉ፥
  - 15 መንገዳቸውን የሚጠመገዙ እካሄዳቸውንም የሚያጣምሙ ናቸው፤
  - 16 ከጋለሞታ ሴት እንተን ለመታደግ፥ ቃልዋን ከምታለዝብ ከሌላዬቱም ሴት፤
  - 17 የሕፃንነት ወዳጅዋን የምትተው የእምላክዋንም ቃል ኪዳን የምትረሳ፤
  - 18 ቤትዋ ወደ ሞት ያዘነበለ ነው፥ እካሄድዋም ወደ ሙታን ጥላ።
  - 19 ወደ እርስዋ የሚገቡ ሁሉ አይመለሱም፥ የሕይወትንም ጎዳና እያገኙም፤
  - 20 እንተም በደጋግ ሰዎች መንገድ እንድትሄድ የጻድቃንንም ጎዳና እንድትጠብቅ።
  - 21 ቅኖች በምድር ላይ ይቀመጣሉና፥ ፍጹማንም በእርስዋ ይኖራሉና፤
  - 22 ኃጥኣን ግን ከምድር ይጠፋሉ፥ ዓመፀኞችም ከእርስዋ ይነጠቃሉ።

ምዕራፍ 3

- ልጄ** ሆይ፥ ሕጌን አትርሳ፥ ልብህም ትእዛዜን ይጠብቅ።
- 2 ብዙ ዘመናትና ረጅም ዕድሜ ሰላምም ይጨምሩልሃልና።
  - 3 ምሕረትና እውነት ከእንተ እይራቁ፤ በእንገትህ እሰራቸው፤ በልብህ ጽላት ጻፋቸው።
  - 4 በእግዚአብሔርና በሰው ፊትም ሞገስንና መልካም ዝናን ታገኛለህ።
  - 5 በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን፥ በራስህም ማስተዋል አትደገፍ፤
  - 6 በመንገድህ ሁሉ እርሱን እወቅ፥ እርሱም ጎዳናህን ያቀናልሃል።
  - 7 በራስህ እስተያየት ጠቢብ አትሁን፤ እግዚአብሔርን ፍራ፥ ከክፉትም ራቅ፤
  - 8 ይህም ለሥጋህ ፈውስ ይሆንልሃል፥ ለአጥንትህም ጠገን።
  - 9 እግዚአብሔርን ከሀብትህ አክብር፥ ከፍሬህም ሁሉ በኩራት፤
  - 10 ጐተራህም እህልን ይሞላል፥ መጥመቂያህም በወይን ጠጅ ሞልታ ትትረፈረፋለች።

- 11 ልጄ ሆይ፥ የእግዚአብሔርን ተግሣጽ እትናቅ፥ በገሠጸህም ጊዜ እትመረር።
- 12 እግዚአብሔር የወደደውን ይገሥጻልና፥ አባት የሚወድደውን ልጁን እንደሚገሥጽ።
- 13 ጥበብን የሚያገኝ ሰው ምስጉን ነው፥ ማስተዋልንም ገንዘቡ የሚያደርግ፤
- 14 በወርቅና በብር ከመነገድ ይልቅ በእርስዋ መነገድ ይሻላልና።
- 15 ከቀይ ዕንቁም ትኩባራላች፥ የተከበረም ነገር ሁሉ እይተካከላትም።
- 16 በቀኝዋ ረጅም ዘመን ነው፥ በግራዋም ባለጠግነትና ክብር።
- 17 መንገድዋ የደስታ መንገድ ነው፥ ጎዳናዋም ሁሉ ሰላም ነው።
- 18 እርስዋ ለሚይዙአት የሕይወት ዛፍ ናት፥ የተመረከብዋትም ሁሉ ምስጉን ነው።
- 19 እግዚአብሔር በጥበብ ምድርን መሠረተ፥ በማስተዋልም ሰማያትን አጸና።
- 20 በእውቀቱ ቀላያት ተቀደዱ፥ ደመናትም ጠልን ያንጠባጥባሉ።
- 21 ልጄ ሆይ፥ እነዚህ ከዓይኖችህ አይራቁ፤ መልካም ጥበብንና ጥንቃቄን ጠብቅ።
- 22 ለነፍስህም ሕይወት ይሆናሉ፥ ለአንገትህም ሞገስ።
- 23 የዚያን ጊዜ መንገድህን ተማምኑህ ትሂዳለህ፥ እግርህም እይስነካክልም።
- 24 በተኛህ ጊዜ እትፈራም፤ ትተኛለህ፥ እንቅልፍህም የጣፈጠ ይሆንልሃል።
- 25 ድንገት ከሚያስፈራ ነገር፥ ከሚመጣውም ከኃጥኣን ጥፋት እትፈራም፤
- 26 እግዚአብሔር መታመኛህ ይሆናልና፥ እግርህም እንዳይጠመድ ይጠብቅሃልና።
- 27 ለተቸገረው ሰው በጎ ነገርን ማድረግ እትከልክል፥ ልታደርግለት የሚቻልህ ሲሆን።
- 28 ወዳጅህን። ሂድና ተመለስ፤ ነገ እሰጥሃለሁ እትበለው። በጎ ነገርን ማድረግ ሲቻልህ።
- 29 በወዳጅህ ላይ ክፉ እትሥራ፥ እርሱ ተማምኖ ከአንተ ጋር ተቀምጦ ሳለ።
- 30 ከሰው ጋር በከንቱ እትጣላ፥ እርሱ ክፉ ካልሠራብህ።
- 31 በግፈኛ ሰው እትቅና፥ መንገዱንም ሁሉ እትምረጥ።
- 32 ጠማማ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ርኩስ ነውና፤ ወዳጅነቱ ግን ከቅኖች ጋር ነው።
- 33 የእግዚአብሔር መርገም በኃጥእ ቤት ነው፥ የጻድቃን ቤት ግን ይባረካል።
- 34 በፌዘኞች እርሱ ያፈዛል፥ ለትሑታን ግን ሞገስን ይሰጣል።
- 35 ጠቢባን ክብርን ይወርሳሉ፤ የሰነፎች ከፍታቸው ግን መዋረድ ነው።

ምዕራፍ 4

- እ**ናንተ ልጆች፥ የአባትን ተግሣጽ ስሙ፥ ማስተዋልንም ታውቁ ዘንድ እድምጡ፤
- 2 መልካም ትምህርትን እሰጣችኋለሁና፤ ሕጌን እትተዉ።
  - 3 እኔም አባቴን የምሰማ ልጄ ነበርሁና፥ በእናቴም ዘንድ እወደድ ነበር።
  - 4 ያስተምረኝም ነበር እንዲህም ይለኝ ነበር። ልብህ ቃሌን ይቀበል፤ ትእዛዜን ጠብቅ በሕይወትም ትኖራለህ።
  - 5 ጥበብን እግኝ፤ ማስተዋልን እግኝ፤ እትርሳም፥ ከእፌም ቃል ፈቀቅ እትበል።
  - 6 እትተዋት፥ ትደግፍህማለች፤ ውደዳት፥ ትጠብቅህማለች።
  - 7 ጥበብ ዓይነተኛ ነገር ናትና ጥበብን እግኝ፤ ከሁብትህም ሁሉ ማስተዋልን እትርፍ።
  - 8 ከፍ ከፍ አድርጋት፥ እርስዋም ከፍ ከፍ ታደርግሃለች፤ ብታቅፋትም ታከብርሃለች።
  - 9 ለራስህ የሞገስ እክሊልን ትሰጥሃለች፥ የተዋበ ዘውድንም ታበረክትሃለች።
  - 10 ልጄ ሆይ፥ ስማ፥ ንግግሬንም ተቀበል፤ የሕይወትህም ዘመን ትበዛልሃለች።
  - 11 የጥበብን መንገድ አስተማርሁህ፤ በቀናች ጎዳና መራሁህ።
  - 12 በሂድህ ጊዜ እርምጃህ እይጠብብም፤ በሮጥህም ጊዜ እትሰናከልም።
  - 13 ተግሣጹን ያዝ፥ እትተውም፤ ጠብቀው፥ እርሱ ሕይወትህ ነውና።
  - 14 በኃጥኣን መንገድ እትግባ፥ በክፉ ሰዎችም ጎዳና እትሂድ።
  - 15 ከእርስዋ ራቅ፥ እትሂድባትም፤ ፈቀቅ በል ተዋትም።

- 16 ክፉ ካላደረጉ እይተኙምና፥ ካላሰናከሉም እንቅልፋቸው ይወገዳልና።
- 17 የኃጢአትን እንጀራ ይበላሉና፥ የግፍንም ወይን ጠጅ ይጠጣሉና።
- 18 የዳድቃን መንገድ ግን እንደ ንጋት ብርሃን ነው፥ ሙሉ ቀን እስኪሆንም ድረስ እየተጨመረ ይበራል።
- 19 የኃጥላን መንገድ እንደ ጨለማ ነው፥ እንዴት እንደሚሰናከሉም አያውቁም።
- 20 ልጄ ሆይ፥ ንግግሬን አድምጥ ወደ ቃሌም ጀርባን አዘንብል።
- 21 ከዓይንህ አታርቃት፥ በልብህም ውስጥ ጠብቃት።
- 22 ለሚያገኙአት ሕይወት፥ ለሥጋቸውም ሁሉ ፈውስ ነውና።
- 23 አጥብቀህ ልብህን ጠብቅ፥ የሕይወት መውጫ ከእርሱ ነውና።
- 24 የእፍህን ጠማማነት ከአንተ አውጣ፥ ሐሰተኞቹን ከንፈሮችም ከአንተ አርቅ።
- 25 ዓይኖችህ እቅንተው ይዩ፥ ሽፋሽፍቶችህም በቀጥታ ይመልከቱ።
- 26 የእግርህን መንገድ አቅና፥ እካሄድህም ሁሉ ይጽና።
- 27 ወደ ቀኝም ወደ ግራም አትበል፤ እግርህንም ከክፉ መልስ።

ምዕራፍ 5

- 1 ልጄ ሆይ፥ ወደ ጥበቤ አድምጥ፤ ጀርባን ወደ ትምህርቱ መልስ፥
- 2 ጥንቃቄን ትጠብቅ ዘንድ ከንፈሮችህም እውቀትን እንዲጠብቁ።
- 3 ከጋለሞታ ሴት ከንፈር ማር ይንጠባጠባልና፥ አፍዋም ከቅቤ የለሰለሰ ነውና፤
- 4 ፍጻሜዋ ግን እንደ እሬት የመረረ ነው፥ ሁለት አፍ እንዳለው ሰይፍም የተሳለ ነው።
- 5 እግሮችዋ ወደ ሞት ይወርዳሉ፥ አረማመድዋም ወደ ሲኦል ነው፤
- 6 የቀና የሕይወትን መንገድ አታገኝም፤ በእካሄድዋ የተቅበዘበዘች ናት፥ የሚታወቅም አይደለም።
- 7 አሁንም ልጆቹ ሆይ፥ ስሙኝ፥ ከእጌም ቃል አትራቁ።
- 8 መንገድህን ከእርስዋ አርቅ፥ ወደ ቤትዋም ደጅ አትቅረብ፥
- 9 ክብርህ ለሌላ እንዳትሰጥ፥ ዕድሜህም ለጩካኝ፤
- 10 ሌሎች ከሀብትህ እንዳይጠግቡ፥ ድካምህም በባዕድ ሰው ቤት እንዳይሆን።
- 11 በመጨረሻም ሥጋህና ሰውነትህ በጠፋ ጊዜ ታለቅሳለህ፥
- 12 ትላለህም። እንዴት ትምህርትን ጠላሁ፥ ልቤም ዘለፋን ናቀ!
- 13 የአስተማሪዎቹንም ቃል አልሰማሁም፥ ጀሮቼንም ወደ አስተማሪዎቹ አላዘነበልሁም።
- 14 በማኅበርና በጉባኤ መካከል ወደ ክፉ ሁሉ ለመድረስ ጥቂት ቀረኝ።
- 15 ከጉድጓድህ ውኃ፥ ከምንጭህም የሚፈልቀውን ውኃ ጠጣ።
- 16 ምንጮችህ ወደ ሜዳ፥ ወንዞችህ ወደ አደባባይ፥ ይፈስሳሉን?
- 17 ለአንተ ብቻ ይሁኑ፥ ከአንተ ጋር ላሉ እንግዶችም አይሁኑ።
- 18 ምንጭህ ቡሩክ ይሁን፤ ከጉብዝናህም ሚስት ጋር ደስ ይበልህ።
- 19 እንደ ተወደደች ዋለ እንደ ተዋበችም ሚዳቋ፥ ጡትዋ ሁልጊዜ ታርካህ፥ በፍቅርዋም ሁልጊዜ ጥጉብ።
- 20 ልጄ ሆይ፥ ስለ ምን ጋለሞታ ሴት ትወድዳለህ? የሌላይቱንስ ብብት ለምን ታቅፋለህ?
- 21 የሰው መንገድ በእግዚአብሔር ፊት ነውና፥ እካሄዱንም ሁሉ እርሱ ይመለከታልና።
- 22 ኃጥላንን ኃጢአቱ ታጠምደዋለች፥ በኃጢአቱም ገመድ ይታሰራል።
- 23 አልተቀጣምና እርሱ ይሞታል፤ በስንፍናውም ብዛት ይስታል።

ምዕራፍ 6

ልጄ ሆይ፥ ለጎረቤትህ ዋስ ብትሆን፥ ስለ ሌላ ሰው እጅህን አጋና ብትመታ፥

2 በአፍህ ቃል ተጠመድህ፤ በአፍህ ቃል ተያዝህ።

3 ልጄ ሆይ፥ ይህን አድርግ ራስህንም አድን፥ በጎረቤትህ እጅ ወድቀሃልና፤ ፈጥነህ ሂድ፥ ጎረቤትህንም ነዝንዘው።

4 ለዓይንህ እንቅልፍን ለሽፋሽፍቶችህም እንጉልቻን አትስጥ፥

5 እንደ ሚዳቋ ከአዳኝ እጅ፥ እንደ ወፍም ከአጥማጅ እጅ ትድን ዘንድ።

6 እንተ ታካች፥ ወደ ገብረ ጉንዳን ሂድ፥ መንገድዋንም ተመልክተህ ጠቢብ ሁን።

7 አለቃና አዛዥ ገዢም ሳይኖራት

8 መብልዋን በበጋ ታሰናዳለች፥ መኖዋንም በመከር ትሰበስባለች።

9 እንተ ታካች፥ እስከ መቼ ትተኛለህ? ከእንቅልፍህስ መቼ ትነሣለህ?

10 ጥቂት ትተኛለህ፥ ጥቂት ታንቀላፋለህ፥ ትተኛም ዘንድ ጥቂት እጅህን ታጥፋለህ፤

11 እንግዲህ ድህነትህ እንደ ወንበዴ፥ ችጋርህም ሰይፍ እንደ ታጠቀ ሰው ይመጣብሃል።

12 ምናምንቴ ሰው የበደለኛም ልጅ በጠማማ አፍ ይሄዳል፤

13 በዓይኑ ይጠቅሳል፥ በእግሩ ይናገራል፥ በጣቱ ያስተምራል፤

14 ጠማማነት በልቡ አለ፥ ሁልጊዜም ክፋትን ያስባል፤ ጡብንም ይዘራል።

15 ስለዚህ ጥፋቱ ድንገት ይደርስበታል፤ ድንገት ይደቅቃል፥ ፈውስም ከቶ የለውም።

16 እግዚአብሔር የሚጠላቸው ስድስት ነገሮች ናቸው፥ ሰባትንም ነፍሱ አጥብቃ ትጸየፈዋለች፤

17 ትዕቢተኛ ዓይን፥ ሐሰተኛ ምላስ፥ ንጹሕን ደም የምታፈስስ እጅ፥

18 ክፉ አሳብን የሚያበቅልልብ፥ ወደ ክፉ የምትሮጥ እግር፥

19 በሐሰት የሚናገር ሐሰተኛ ምስክር በወንድማማች መካከልም ጡብን የሚዘራ።

20 ልጄ ሆይ፥ የአባትህን ትእዛዝ ጡብቅ፥ የእናትህንም ሕግ አትተው፤

21 ሁልጊዜም በልብህ አኑረው፥ በእንገትህም እሰረው።

22 ስትሄድም ይመራሃል፤ ስትተኛ ይጠብቅሃል፤ ስትነሣ ያነጋግርሃል።

23 ትእዛዝ መብራት፥ ሕግም ብርሃን ነውና፥ የተግሣጽም ዘለፋ የሕይወት መንገድ ነውና፥

24 ከክፉ ሴት ትጠብቅህ ዘንድ፥ ከሌላይቱም ሴት ምላስ ጥፍጥነት።

25 ውበትዋን በልብህ አትመኘው፤ ሽፋሽፍትዋም አያጥምድህ።

26 የጋለሞታ ዋጋ እስከ አንዲት እንጀራ ነው፤ አመንዝራም ሴት የሰውን ሕይወት ታጠምዳለች።

27 በጉያው አሳትን የሚታቀፍ፥ ልብሶቹስ የማይቃጠሉ ማን ነው?

28 በፍም ላይ የሚሄድ እግሮቹስ የማይቃጠሉ ማን ነው?

29 ወደ ሰው ሚስት የሚገባም እንዲሁ ነው፤ የሚነካትም ሁሉ ሳይቀጣ አይቀርም።

30 ሌባ በተራብ ጊዜ ነፍሱን ሊያጠግብ ቢሰርቅ ሰዎች አይንቁትም፤

31 ቢያዝም ሰባት እጥፍ ይከፍላል፥ በቤቱም ያለውን ሁሉ ይሰጣል።

32 ከሴት ጋር የሚያመነዝር ግን እእምሮው የጐደለ ነው፤ እንዲሁም የሚያደርግ ነፍሱን ያጠፋል።

33 ቍስልንና ውርደትን ያገኛል፥ ስድቡም አይደመሰስም።

34 ቅንዓት ለሰው የቀላላ ትኩሳት ነውና፥ በበቀል ቀን አይራራለትምና።

35 እርሱም ምንም ካሣ አይቀበልም፥ ስጦታም ብታበዛለት አይታረቅም።

ምዕራፍ 7

ልጄ ሆይ፥ ቃሌን ጡብቅ ትእዛዜንም በእንተ ዘንድ ሸሽግ።

2 ትእዛዜን ጡብቅ በሕይወትም ትኖራለህ፤ ሕጌንም እንደ ዓይንህ ብሌን ጡብቅ፤

3 በጣቶችህ እሰራቸው፤ በልብህ ጽላት ጻፋቸው።

4 ጥቡብን። እንቺ እኅቱ ነሽ በላት፥ ማስተማውልንም። ወዳጄ ብለህ ጥራት፥

5 ከጋለሞታ ሴት ትጠብቅህ ዘንድ ቃልዋን ካለዘበች ከሌላይቱ ሴት።

- 6 በቤቴ መስኮት ሆኜ ወደ አደባባይ ተመለከትሁ፤
- 7 ከአላዋቂዎች መካከል እስተዋልሁ፤ ከገብዛዝትም መካከል ብላቴናውን እእምሮ ገድሎት እየሁ፥
- 8 በአደባባይ ሲሄድ በቤትዎም አቅራቢያ ሲያልፍ፤ የቤትዎን መንገድ ይዞ ወደ እርስዎ አቀና፥
- 9 ማታ ሲመሽ፥ ውድቅትም ሲሆን፥ በሌሊትም በጽኑ ጨለማ።
- 10 እነሆ፥ ሴት ተገናኘችው የጋለሞታ ልብስ የለበሰች፥ ነፍሳትን ለማጥመድ የተዘጋጀች።
- 11 ሁከተኛና አባያ ናት፥ እግሮችዋም በቤትዋ እይቀመጡም፤
- 12 እንደ ጊዜ በጎዳና፥ እንደ ጊዜ በአደባባይ፥ በማዕዘኑም ሁሉ ታደባለች።
- 13 ያዘችውም ሳመችውም፤ ፊትዋም ያለ እፍረት ሆኖ እንዲህ አለችው።
- 14 መሥዋዕትንና የደጎንነት ቊርባንን ማቅረብ ነበረብኝ፤ ዛሬ ስለሌላ ፈጽሞሁ።
- 15 ስለዚህ እንደገናኝህ፥ ፊትህንም በትጋት ለመሻት ወጥቻለሁ፥ እግኝቼሃለሁም።
- 16 በአልጋዬ ላይ ማለፊያ ሰርፍ ዘርግቼበታለሁ፥ የግብጽንም ሽመልመሌ ለህፍ።
- 17 በመኝታዬ ከርቤንና ዓልሙን ቀረፋም ረጭቼበታለሁ።
- 18 ና፥ እስኪነጋ ድረስ በፍቅር እንርካ፥ በተወደደ መተቃቀፍም ደስ ይበለን።
- 19 ባለቤቴ በቤቴ የለምና፥ ወደ ሩቅ መንገድ ሄዶአልኝ፤
- 20 በእጁም የብር ከረጢት ወስዶአል፤ ሙሉ ጨረቃ በሆነች ጊዜ ወደ ቤቴ ይመለሳል።
- 21 ቡብዙ ጨዋታዋ እንዲስት ታደርገዋለች፤ በከንፈርዋ ልዝብነት ትጐትተዋለች።
- 22 እርሱ እንዲህ ስቶ ይከተላታል፥ በሬ ለመታረድ እንዲነዳ፥ ውሻም ወደ እስራት እንዲሄድ፥
- 23 ወፍ ወደ ወጥመድ እንደሚቸኩል፥ ለነፍሱ ጥፋት እንደሚሆን ሳያውቅ፥ ፍላጻ ጉብቱን እስኪሰነጥቀው ድረስ።
- 24 ልጆቹ ሆይ፥ እሁን እንግዲህ ስሙኝ ወደ አፌም ቃል አድምጡኝ።
- 25 ልብህ ወደ መንገድዋ አያዘንብል በጎዳናዋ አትሳት።
- 26 ወግታ የጣለቻቸው ብዙ ናቸውና፤ እርስዎም የገደለቻቸው እጅግ ብዙ ናቸው።
- 27 ቤትዋ የሲኦል መንገድ ነው፤ ወደ ሞት ማጀት የሚወርድ ነው።

ምዕራፍ 8

በውኑ ጥቡብ አትጮኽምን? ማስተዋልስ ድምፅዋን አትሰጥምን?

- 2 በኮረብታ ላይ በመንገድ አጠገብ በጎዳና መካከል ትቆማለች።
- 3 በበሩ አጠገብ በከተማይቱም መግቢያ፥ በደጁ መግቢያ ትጮኽለች።
- 4 እናንተ ሰዎች፥ እናንተን እጠራለሁ፥ ድምፄም ወደ ሰዎች ልጆች ነው።
- 5 እናንተ አላዋቂዎች፥ ብልሃትን እስተውሉ፤ እናንተም ሰነፎች ጥቡብን በልባችሁ ያዙ።
- 6 የከበረች ነገርን እናገራለሁና ስሙ፤ ከንፈሮቹም ቅን ነገርን ለመናገር ይከፈታሉ።
- 7 አፌ እውነትን ይናገራልና፥ ከንፈሮቹም ከፋትን ይጸየፋሉ።
- 8 የአፌ ቃላት ሁሉ ጽድቅ ናቸው፤ ጠማማ ዘወርዋራም አይደሉም።
- 9 እነርሱ በሚያስተውሉ ዘንድ የቀኑ ናቸው፥ እውቀትንም ካገኙአት ሰዎች ጋር የተስማሙ ናቸው።
- 10 ተግሣጹን እንጂ ብርን አትቀበሉ፥ ከምዝምዝ ወርቅም ይልቅ እውቀትን ተቀበሉ።
- 11 ጥቡብ ከቀይ ዕንቁ ትበልጣለችና የከበረ ነገር ሁሉ አይተካከላትም።
- 12 እኔ ጥቡብ ቡበልሃት ተቀምጫለሁ፥ እውቀትንም ጥንቃቄንም እግኝቻለሁ።
- 13 እግዚአብሔርን መፍራት ከፋትን ይጠላል፤ ትዕቢትንና እብረትን ከፋንም መንገድ ጠማማውንም አፍ እጠላለሁ።
- 14 ምክርና መልካም ጥቡብ የእኔ ነው፤ ማስተዋል እኔ ነኝ፥ ብርታትም አለኝ።
- 15 ነገሥታት በእኔ ይነግሣሉ፥ ሹማምቶችም የቀናውን ነገር ይደነግጋሉ።
- 16 አለቆች በእኔ ያዝዛሉ፥ ከቡራንና የምድር ፈራጆችም ሁሉ።
- 17 እኔ የሚወድዱኝን እወድዳለሁ፥ ተግተው የሚሹኝም ያገኙኛል።

- 18 ብልጥግናና ክብር በእኔ ዘንድ ነው። ብዙ ሀብትና ጽድቅም።
- 19 ፍሬዬም ከምዝምዝ ወርቅ ይሻላል፤ ቡቃያዬም ከተመረጠች ብር።
- 20 እኔ በጽድቅ መንገድ እሄዳለሁ፤ በፍርድም ሳዳና መካከል፤
- 21 ለሚወድዱኝ ርስት አወርሳቸው ዘንድ ቤተ መዛግብታቸውንም እሞላ ዘንድ።
- 22 እግዚአብሔር የመንገዱ መጀመሪያ አደረገኝ፤ በቀድሞ ሥራው መጀመሪያ።
- 23 ከጥንቱ ከዘላለም ጀምሮ ተሾምሁ፤ ምድር ከመፈጠርዋ አስቀድሞ።
- 24 ቀላያት ገና ሳይኖሩ እኔ ተወለድሁ፤ የውኃ ምንጮች ገና ሳይፈልቁ።
- 25 ተራሮች ገና ሳይመሠረቱ፤ ከኮረብቶች በፊት እኔ ተወለድሁ፤
- 26 ምድሪቱንና ሜዳውን ገና ሳይፈጥር፤ የመጀመሪያውን የዓለም አፈር።
- 27 ሰማዮችን በዘረጋ ጊዜ አብሬ ነበርሁ፤ በቀላያት ፊት ክቡብን በደነገገ ጊዜ፤
- 28 ደመናትን በላይ ባዘጋጀ ጊዜ፤ የቀላይን ምንጮች ባጸና ጊዜ፤
- 29 ለባሕርም ዳርቻን በወሰነ ጊዜ ውኃ ከትእዛዙ እንዳያልፍ፤ የምድርን መሠረት በመሠረተ ጊዜ፤
- 30 የዚያን ጊዜ እኔ በእርሱ ዘንድ ዋና ሠራተኛ ነበርሁ፤ ዕለት ዕለት ደስ እሰኘው ነበርሁ፤ በፊቱም ሁልጊዜ ደስ ይለኝ ነበርሁ፤
- 31 ደስታዬም በምድሩ ተድላዬም በሰው ልጆች ነበረ።
- 32 እሁንም ልጆቼ ሆይ፤ ስሙኝ፤ መንገዴንም የሚጠብቁ ምስጉኖች ናቸው።
- 33 ትምህርቱን ስሙ፤ ጠቢባንም ሁኑ፤ ቸል አትበሉትም።
- 34 የሚሰማኝ ሰው ምስጉን ነው ዕለት ዕለት በቤቴ መግቢያ የሚተጋ፤ የደጄንም መድረክ የሚጠብቅ።
- 35 እኔን ያገኘ ሕይወትን ያገኛልና። ከእግዚአብሔርም ሞገስን ያገኛልና።
- 36 እኔን ያጣ ግን ራሱን ይጎዳል፤ የሚጠሉኝ ሁሉ ሞትን ይወድዳሉ።

ምዕራፍ 9

- ፲** በብቤትዋን ሠራች፤ ሰባቱንም ምሰሶችዋን አቆመች።
- 2 ፍራዳዋን አረደች፤ የወይን ጠጅዋን ደባለቀች፤ ማዕድዋን አዘጋጀች።
  - 3 ባሪያዎችዋን ልካ በከተማይቱ ከፍተኛ ስፍራ ላይ ጠራች።
  - 4 አላዋቂ የሆነ ወደዚህ ፈቀቅ ይበል፤ እእምሮ የጎደላቸውንም እንዲህ አለች።
  - 5 ኑ፤ እንጀራዬን ብሉ፤ የደባለቅሁትንም የወይን ጠጅ ጠጡ።
  - 6 አላዋቂነትን ትታችሁ በሕይወት ኑሩ፤ በማስተዋልም መንገድ ሂዱ።
  - 7 ፌዘኛን የሚገሥጽ ለራሱ ስድብን ይቀበላል፤ ጎጥእንም የሚዘልፍ ነውርን ያገኛል።
  - 8 ፌዘኛን አትገሥጽ እንዳይጠላህ፤ ጠቢብን ገሥጽ ይወድድህማል።
  - 9 ለጠቢብ ሰው ትምህርትን ስጠው፤ ጥቡብንም ያበዛል፤ ጽድቅንም አስተምረው፤ እውቀትንም ያበዛል።
  - 10 የጥቡብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው፤ ቅዱሱንም ማወቅ ማስተዋል ነው።
  - 11 ዘመንህ በእኔ ይበዛልና፤ የሕይወትህም ዕድሜ ይጨመርልሃልና።
  - 12 ጠቢብ ብትሆን ለራስህ ጠቢብ ትሆናለህ፤ ፌዘኛም ብትሆን ፌዘኛነትህን ለብቻህ ትሸከማለህ። ፍን
[የሚቀጥለው ከግሪክ የተጨመረ ነው።] ልጄ ለራስህ አዋቂ ብትሆን ለባልንጀራህም አዋቂ ትሆናለህ፤ ለራስህ ክፉ
ብትሆን ግን ክፉትህን ትማራለህ። ሐሰትን የሚያዘጋጅ ሰው ነፋሳትን እንደሚያዘጋጅ ሰው ነው፤ የሚበርር
ወፍንም እንደሚከተል ይመስላል። የወይኑ ቦታ መንገዱን ተወ፤ የሚሠማራባትን መንገድ ዘነጋ፤ ወደ ምድረ በዳ
ይሄዳል ለጥም ወደ ተሠራች አገር ይሄዳል፤ የማያፈራ የማይጠቅም ገንዘብንም በእጁ ይሰበስባል።
  - 13 ሰነፍ ሴት ሀከተኛ ናት፤ እሳብ የላትም፤ እንዳችም አታውቅም።
  - 14 በቤትዋ ደጅ በከተማይቱ ከፍተኛ ስፍራ በወንበር ላይ ትቀመጣለች፤
  - 15 በመንገድ የሚያልፉትን አካሄዳቸውንም ያቀኑትን ለመጥራት።

- 16 አላዋቂ የሆነ ወደዚህ ፈቀቅ ይበል፤ አእምሮ የጎደለውንም እንዲህ አለች።
- 17 የስርቆት ውኃ ይጣፍጣል፤ የተሸሸገም እንጀራ ደስ ያሰኛል።
- 18 ነገር ግን እርሱ መታን ከዚያ እንዳሉ፤ እድምተኞቻቸውም በሲኦል ጥልቀት እንዳሉ አያውቅም።

ምዕራፍ 10

- የሰሎሞን ምሳሌዎች። ጠቢብ ልጅ አባቱን ደስ ያሰኛል፤ ሰነፍ ልጅ ግን ለእናቱ ኅዘን ነው።
- 2 በኃጢአት የተገኘ መዝገብ ጥቅም የለውም፤ ጽድቅ ግን ከሞት ያድናል።
  - 3 እግዚአብሔር የጻድቁን ነፍስ እያስርብም፤ የኅጥአንን ምኞት ግን ይገለብጣል።
  - 4 የታካች እጅ ችግረኛ ታደርጋለች፤ የትጉ እጅ ግን ባለጠጋ ታደርጋለች።
  - 5 በጠጋ የሚያከማች ልጅ አስተዋይ ነው፤ በመከር የሚተኛ ግን እርሱ ራሱን ያስነውራል።
  - 6 በረከት በጻድቅ ራስ ላይ ነው፤ የኅጥአንን እፍ ግን ግፍ ይከድነዋል።
  - 7 የጻድቅ መታሰቢያ ለበረከት ነው፤ የኅጥአን ስም ግን ይጠፋል።
  - 8 በልቡ ጠቢብ የሆነ ትእዛዝን ይቀበላል፤ በከንፈሩ የሚሰንፍ ግን ይወድቃል።
  - 9 ያለ ነውር የሚሄድ ተማምኖ ይሄዳል፤ መንገዱን የሚያጣምም ግን ይታወቃል።
  - 10 በዓይኑ የሚጠቅስ መከራን ያመጣል፤ ደፍሮ የሚገሥጽ ግን ሰላምን ያደርጋል።
  - 11 የጻድቅ እፍ የሕይወት ምንጭ ናት፤ የኃጥአንን እፍ ግን ግፍ ይከድነዋል።
  - 12 ጥል ክርክርን ታስነሣለች፤ ፍቅር ግን ኃጢአትን ሁሉ ትከድናለች።
  - 13 በብልሃተኛ ከንፈር ጥብብ ትገኛለች፤ በትር ግን አእምሮ ለጎደለው ሰው ጀርባ ነው።
  - 14 ጠቢባን እውቀትን ይሸሽጋሉ፤ የሰነፍ እፍ ግን ለጥፋት ይቀርባል።
  - 15 የባለጠጋ ሀብት ለእርሱ የጸናች ከተማ ናት፤ የድሆች ጥፋት ድህነታቸው ነው።
  - 16 የጻድቅ ደመወዝ ለሕይወት ነው፤ የኃጥእ ፍሬ ግን ለኃጢአት ነው።
  - 17 ተግሣጽን የሚጠብቅ በሕይወት መንገድ ይሄዳል፤ ዘለፋን የሚተው ግን ይስታል።
  - 18 ጥልን የሚከድን ሐሰተኛ ከንፈር አለው፤ ሐሜትንም የሚገልጥ ሰነፍ ነው።
  - 19 በቃል ብዛት ውስጥ ኃጢአት ሳይኖር አይቀርም፤ ከንፈሩን የሚገታ ግን አስተዋይ ነው።
  - 20 የጻድቅ ምላስ የተፈተነ ብር ነው፤ የኅጥአን ልብ ግን ምናምን ነው።
  - 21 የጻድቅ ከንፈሮች ብዙ ሰዎችን ይመግባሉ፤ ሰነፎች ግን ከልባቸው ጉድለት የተነሣ ይሞታሉ።
  - 22 የእግዚአብሔር በረከት ባለጠጋ ታደርጋለች፤ ኅዘንንም ከእርስዋ ጋር አይጨምርም።
  - 23 ክፉ ነገር ማድረግ ለሰነፍ ሰው ጫዋታ ነው፤ እንዲሁም ጥብብ ለአስተዋይ ነው።
  - 24 የኅጥእ ሰው ፍርሃት በላዩ ይመጣበታል፤ ለጻድቃንም ምኞታቸው ትሰጣቸዋለች።
  - 25 ዐውሎ ነፋስ ሲያልፍ ኃጥእ አይገኝም፤ ጻድቅ ግን የዘላለም መሠረት ነው።
  - 26 ሆምጣጤ ጥርስን፤ ጢስም ዓይንን እንደሚጎዳ፤ እንዲሁም ታካች ለላኩት።
  - 27 እግዚአብሔርን መፍራት ዘመንን ታረዝማለች፤ የኅጥአን ዕድሜ ግን ታጥራለች።
  - 28 የጻድቃን አለኝታ ደስታ ነው፤ የኅጥአን ተስፋ ግን ይጠፋል።
  - 29 የእግዚአብሔር መንገድ ያለ ነውር ለሚሄድ አምባ ነው፤ ጥፋት ግን ክፋትን ለሚያደርጉ።
  - 30 ጻድቃን ለዘላለም አይናወጡም፤ ኅጥአን ግን በምድር ላይ አይቀመጡም።
  - 31 የጻድቅ እፍ ጥብብን ይናገራል፤ ጠማማ ምላስ ግን ትቈረጣለች።
  - 32 የጻድቅ ከንፈሮች ደስ የሚያሰኝ ነገርን ያውቃሉ፤ የኅጥአን እፍ ግን ጠማማ ነው።

ምዕራፍ 11

- አ**ባይ ሚዛን በእግዚአብሔር ፊት እስጸያፊ ነው፤ እውነተኛ ሚዛን ግን ደስ ያስኘዋል።
- 2** ትዕቢት ከመጣች ውርደት ትመጣለች፤ በትሑታን ዘንድ ግን ጥበብ ትገኛለች።
- 3** ቅኖች ቅንነታቸው ትመራቸዋለች፤ ወስላቶችን ግን ጠማማነታቸው ታጠፋቸዋለች።
- 4** በቀጣ ቀን ሀብት አትረባም፤ ጽድቅ ግን ከሞት ታድናለች።
- 5** የፍጹም ሰው ጽድቁ መንገዱን ያቀናለታል፤ ኃጥእ ግን በኃጢአቱ ይወድቃል።
- 6** ቅኖችን ጽድቃቸው ይታደጋቸዋል፤ ወስላቶች ግን በምኞታቸው ይጠመዳሉ።
- 7** ኅጥእ በሞተ ጊዜ ተስፋው ይቈረጣል፤ የኃያል አለኝታም ይጠፋል።
- 8** ጽድቅ ከጭንቀት ይድናል፤ ኅጥእም በእርሱ ፋንታ ይመጣል።
- 9** ዝንጉ ሰው በእፋ ባልንጀራውን ያጠፋል፤ ጽድቃን ግን በእውቀት ይድናሉ።
- 10** በጽድቃን ልማት ከተማ ደስ ይላታል፤ በኅጥኣንም ጥፋት እልል ትላለች።
- 11** በቅኖች በረከት ከተማ ከፍ ከፍ ትላለች፤ በኅጥኣን እፍ ግን ትገለበጣለች።
- 12** ወዳጁን የሚንቅ እርሱ አእምሮ የጎደለው ነው፤ እስተዋይ ግን ዝም ይላል።
- 13** ለሐሚት የሚሄድ ምሥጢሩን ይገልጣል፤ በመንፈስ የታመነ ግን ነገሩን ይሰውራል።
- 14** መልካም ምክር ከሌለ ዘንድ ሕዝብ ይወድቃል፤ በመካሮች ብዛት ግን ደኅንነት ይሆናል።
- 15** ለማያውቅ የሚዋስ ክፉ መከራን ይቀበላል፤ ዋስነትን የሚጠላ ግን ይድናል።
- 16** ሞገስ ያላት ሴት ከብርን ታገኛለች፤ ሀኪተኖችም ሀብትን ያገኛሉ።
- 17** ቸር ሰው ለራሱ መልካም ያደርጋል፤ ጨካኝ ግን ሥጋውን ይጎዳል።
- 18** የኅጥእ ሰው ሞያ ሐሰተኛ ነው፤ ጽድቅን የሚዘራ ግን የታመነ ዋጋ አለው።
- 19** በጽድቅ የሚጸና በሕይወት ይኖራል፤ ክፉትን የሚከተል ግን ለሞቱ ነው።
- 20** ልብ ጠማሞች በእግዚአብሔር ዘንድ እስጸያፊዎች ናቸው፤ በመንገዳቸው ፍጹማን የሆኑ ግን የተወደዱ ናቸው።
- 21** ክፉ ሰው እጅ በእጅ ሳይቀጣ አይቀርም፤ የጽድቃን ዘር ግን ይድናል።
- 22** የወርቅ ቀለበት በእርያ አፍንጫ እንደ ሆነ፤ ከጥበብ የተለየች ቆንጆ ሴትም እንዲሁ ናት።
- 23** የጽድቃን ምኞት በኅብቻ ነው፤ የኅጥኣን ተስፋ ግን መቅሠፍት ነው።
- 24** ያለውን የሚበትን ሰው አለ፤ ይጨመርለታልም፤ ያለ ቅጥ የሚነፍግ ሰውም አለ፤ ይደኸያልም።
- 25** የምትባረክ ነፍስ ትጠግባለች፤ የረከም እርሱ ደግሞ ይረካል።
- 26** እህልን የሚያስቀር ሰው በሕዝብ ዘንድ ይረገማል፤ በረከት ግን በሚሸጠው ራስ ላይ ነው።
- 27** መልካምን ተግባር የሚሻ ደስታን ይፈልጋል፤ ክፉን በሚፈልግ ግን ክፉ ይመጣበታል።
- 28** በባለጠግነቱ የሚተማመን ሰው ይወድቃል ጽድቃን ግን እንደ ቅጠል ይለመልማሉ።
- 29** ቤቱን የሚያውክ ሰው ነፋስን ይወርሳል፤ ሰነፍም ለጠቢብ ተገዥ ይሆናል።
- 30** የጽድቅ ፍሬ የሕይወት ዛፍ ናት፤ ነፍሶችንም የሚሰበስብ እርሱ ጠቢብ ነው።
- 31** እነሆ፤ ጽድቅ በምድር ላይ ፍጹሙን የሚቀበል ከሆነ፤ ይልቁንስ ኅጥእና ዓመፀኛ እንዴት ይሆናሉ!

ምዕራፍ 12

- ተ**ግሃጽን የሚወድድ እውቀትን ይወድዳል፤ ዘለፋን የሚጠላ ግን ደንቆሮ ነው።
- 2** ደኅና ሰው ከእግዚአብሔር ዘንድ ሞገስን ያገኛል፤ ተንኰለኛውን ሰው ግን ይቀሥፈዋል።
- 3** ሰውን ዓመፃ እያጸናውም፤ የጽድቃን ሥር ግን አይንቀሳቀስም።
- 4** ልባም ሴት ለባልዋ ዘውድ ናት፤ እሳፋሪ ሴት ግን በአጥንቱ ውስጥ እንደ ቅንቅን ናት።
- 5** የጽድቃን እሳብ ቅን ነው፤ የኃጥኣን ምክር ግን ተንኰል ነው።
- 6** የኃጥኣን ቃል ደምን ለማፍሰስ ትሸምቃለች፤ የቅኖች እፍ ግን ይታደጋቸዋል።
- 7** ኅጥኣን ይገለበጣሉ፤ ደግሞም አይገኙም፤ የጽድቃን ቤት ግን ጸንቶ ይኖራል።
- 8** ሰው በጥበቡ ይመሰገናል፤ ልቡ ጠማማ የሆነ ሰው ግን ይናቃል።

- 9 ለራሱ ባሪያ ሆኖ የተጠቃ ሰው እንጂራ ጎድሎት ራሱን ካከበረው ሰው ይሻላል።
- 10 ዳድቅ ሰው ለእንስሳው ነፍስ ይራራል፤ የኅጥአን ምሕረት ግን ጨካኝ ነው።
- 11 ምድሩን የሚሠራ ሰው እንጂራ ይጠግባል፤ ለከንቱ ነገር የሚሮጥ ግን እእምሮ የጎደለው ነው።
- 12 የኅጥአን ፈቃድ የክፉዎች ወጥመድ ናት፤ የዳድቃን ሥር ግን ፍሬን ያፈራል።
- 13 ክፉ ሰው በከንፈሩ ኃጢአት ይጠመዳል፤ ዳድቅ ግን ከመከራ ያመልጣል።
- 14 የሰው ነፍስ ከእፋ ፍሬ መልካም ነገርን ትጠግባለች፤ ሰውም እንደ እጁ ሥራ ዋጋውን ይቀበላል።
- 15 የሰነፍ መንገድ በዓይኑ የቀናች ናት፤ ጠቢብ ግን ምክርን ይሰማል።
- 16 የሰነፍ ቊጣ ቶሎ ይታወቃል፤ ብልህ ሰው ግን ነውርን ይሰውራል።
- 17 እውነተኛን ነገር የሚናገር ቅን ነገርን ያወራል፤ የሐሰት ምስክር ግን ተንኮልን ያወራል።
- 18 እንደሚዋጋ ሰይፍ የሚለፈልፍ ሰው አለ፤ የጠቢባን ምላስ ግን ጤና ነው።
- 19 የእውነት ከንፈር ለዘላለም ትቆማለች፤ ውሸተኛ ምላስ ግን ለቅጽብት ነው።
- 20 ክፉን በሚያስቡ ልብ ውስጥ ተንኮል አለ፤ በሰላም ለሚመክሩ ግን ደስታ አላቸው።
- 21 ዳድቅን መከራ አያገኘውም፤ ኅጥአን ግን ክፋትን የተሞላ ናቸው።
- 22 ውሸተኛ ከንፈር በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊ ነው፤ እውነትን የሚያደርጉ ግን በእርሱ ዘንድ የተወደዱ ናቸው።
- 23 ብልህ ሰው እውቀትን ይሸሽጋል፤ የሰነፍ ልብ ግን ስንፍናን ያወራል።
- 24 የትጉ እጅ ትገዛለች፤ የታካች እጅ ግን ትገብራለች።
- 25 ሰውን የልቡ ኀዘን ያዋርደዋል፤ መልካም ቃል ግን ደስ ያስኘዋል።
- 26 ዳድቅ ለባልንጂራው መንገዱን ያሳያል፤ የኅጥአን መንገድ ግን ታስታቸዋለች።
- 27 ታካች ሰው እደን ምንም አያድንም፤ ለሰው የከበረ ሀብት ትጋት ነው።
- 28 በጽድቅ መንገድ ላይ ሕይወት አለ በኅዳናዋም ሞት የለም።

ምዕራፍ 13

- በእእምሮ ልጅ የአባቱን ተግሣጽ ይሰማል። ፊዘኛ ግን ተግሣጹን አይሰማም።
- 2 ሰው ከእፋ ፍሬ መልካምን ይበላል፤ የዓመፀኞች ነፍስ ግን ግፍን ትሻለች።
  - 3 እፋን የሚጠብቅ ነፍሱን ይጠብቃል፤ ከንፈሩን የሚያሞጠሙጥ ግን ጥፋትን ያገኘዋል።
  - 4 የታካች ሰው ነፍስ ትመኛለች፤ እንዳችም አታገኝም፤ የትጉ ነፍስ ግን ትጠግባለች።
  - 5 ዳድቅ ሐሰትን ይጠላል፤ ኅጥእ ግን ያሳፍራል ያስነውራልም።
  - 6 በመንገዱ ያለ ነውር የሚሄደውን ጽድቅ ይጠብቀዋል፤ ኃጢአት ግን ኃጢአተኛውን ይጥለዋል።
  - 7 ራሱን ባለጠጋ የሚያስመስል ሰው አለ፤ ነገር ግን እንዳች የለውም፤ ራሱን ድሀ የሚያስመስል አለ፤ ነገር ግን እጅግ ባለጠግነት አለው።
  - 8 ለሰው ነፍስ ቤዛው ሀብቱ ነው፤ ድሀ ግን ተግሣጹን አይሰማም።
  - 9 ሁልጊዜ ለዳድቃን ብርሃን ነው፤ የኅጥአን መብራት ግን ይጠፋል።
  - 10 በትዕቢት ጡብ ብቻ ይሆናል፤ ጥብብ ግን ምክርን በሚቀበሉ ዘንድ ናት።
  - 11 በችኰላ የምትከማች ሀብት ትጎድላለች፤ ጥቂት በጥቂት የተከማቸች ግን ትበዛለች።
  - 12 የምትዘገይ ተስፋ ልብን ታሳዝናለች፤ የተገኘች ፈቃድ ግን የሕይወት ዛፍ ናት።
  - 13 ትእዛዝን የሚያቃልል በትእዛዝ ተይዞ ይጠፋል፤ ትእዛዝን የሚፈራ ግን በደኅንነት ይኖራል።
  - 14 ሰው ከሞት ወጥመድ ያመልጥ ዘንድ የጠቢብ ሰው ትምህርት የሕይወት ምንጭ ነው።
  - 15 መልካም እውቀት ሞገስን ይሰጣል፤ የወስላቶች መንገድ ግን ሸካራ ናት።
  - 16 ብልህ ሁሉ በእውቀት ይሠራል፤ ሰነፍ ግን ስንፍናውን ይገልጣል።
  - 17 መጥፎ መልእክተኛ በክፉ ላይ ይወድቃል፤ የታመነ መልእክተኛ ግን ፈውስ ነው።
  - 18 ድህነትና ነውር ተግሣጹን ቸል ለሚሉ ነው፤ ዘለፋን የሚሰማ ግን ይከብራል።

- 19 የተፈጸመች ፈቃድ ሰውነትን ደስ ታሰኛለች፤ ሰነፎች ግን ከክፉ መራቅን ይጸየፋሉ።
- 20 ከጠቢባን ጋር የሚሄዱ ጠቢብ ይሆናል፤ የሰነፎች ባልንጀራ ግን ክፉ መከራን ይቀበላል።
- 21 ክፉ ነገር ኃጢአተኞችን ያሳድዳቸዋል፤ ጻድቃን ግን መልካሙን ዋጋ ይቀበላሉ።
- 22 ጻድቅ ሰው ለልጅ ልጆቹ ያወርሳል፤ የኃጢአተኛ ብልጥገና ግን ለጻድቅ ትጠበቃለች።
- 23 በድሆች እርሻ ላይ ብዙ ሲሳይ አለ፤ ከፍርድ መጉደል የተነሣ ግን ይጠፋል።
- 24 በበትር ከመምታት የሚራራ ሰው ልጁን ይጠላል፤ ልጁን የሚወድድ ግን ተግቶ ይገሥዳል።
- 25 ጻድቅ ሰውነቱ እስክትጠግብ ድረስ ይበላል፤ የኅጥኣን ሆድ ግን ይራባል።

ምዕራፍ 14

- 1 በልሃተኛ ሴት ቤትዋን ትሠራለች፤ ሰነፍ ሴት ግን በእጅዋ ታፈርሰዋለች።
- 2 በቅን የሚሄድ ሰው እግዚአብሔርን ይፈራል፤ መንገዱን የሚያጣምም ግን ይንቀዋል።
- 3 በሰነፍ አፍ የትዕቢት በትር አለ፤ የጠቢባን ከንፈር ግን ትጠብቃቸዋለች።
- 4 በሬ በሌለበት ስፍራ እህል አይገኝም፤ ብዙ ሲሳይ ግን በበሬዎች ኃይል ነው።
- 5 የታመነ ምስክር አይዋሽም፤ የሐሰት ምስክር ግን በሐሰት ይናገራል።
- 6 ፌዘኛ ሰው ጥቡብን ይፈልጋል እያገኘትም፤ ለእስተዋይ ግን እውቀትን ማግኘት እያስቸግረውም።
- 7 ከሰነፍ ሰው ፊት ራቅ፥ በእርሱ ዘንድ የእውቀትን ከንፈር አታገኝምና።
- 8 የብልህ ሰው ጥቡብ መንገዱን ያስተውል ዘንድ ነው፤ የሰነፎች ስንፍና ግን ሽንገላ ነው።
- 9 ሰነፉ በኃጢአት ያፈዛል፤ በቅኖች መካከል ግን ቸርነት አለች።
- 10 የራሱን ኀዘን ልብ ያውቃል፤ ከደስታውም ጋር ሌላ ሰው አይገናኝም።
- 11 የኅጥኣን ቤት ይፈርሳል፤ የቅኖች ማደሪያ ግን ያብባል።
- 12 ለሰው ቅን የምትመስል መንገድ አለች ፍጻሜዋ ግን የሞት መንገድ ነው።
- 13 በሳቅ ደግሞ ልብ ያዝናል፥ የደስታም ፍጻሜ ልቅሶ ነው።
- 14 ልቡን ከጽድቅ የሚመልስ ሰው ከመንገዱ ፍሬ ይጠግባል፥ ጻድቅም ሰው ደግሞ በራሱ።
- 15 የዋህ ቃልን ሁሉ ያምናል፤ ብልህ ግን እካሄዱን ይመለከታል።
- 16 ጠቢብ ሰው ይፈራል ከክፉም ይሸሻል፤ ሰነፍ ግን ራሱን ታምኖ ይከራል።
- 17 ቊጡ ሰው በስንፍና ይሠራል፤ እስተዋይ ግን ይታገሃል።
- 18 እላዋቂዎች ሰዎች ስንፍናን ይወርሳሉ፤ ብልሆች ግን እውቀትን እንደ ዘውድ ይጭናሉ።
- 19 ኃጢአተኞች በደጎች ፊት ይገቡበሳሉ፥ ኅጥኣንም በጻድቃን በር።
- 20 ድሀ በባልንጀራው ዘንድ የተጠላ ነው የባለጢጋ ወዳጆች ግን ብዙዎች ናቸው።
- 21 ባልንጀራውን የሚንቅ ይበድላል ለድሀ ግን የሚራራ ምስገና ነው።
- 22 ክፉ የሚያደርጉ ይስታሉ፤ ምሕረትና እውነት ግን መልካምን ለሚያደርጉ ናቸው።
- 23 በድካም ሁሉ ልምላሚ ይገኛል፤ ብዙ ነገር በሚናገር ከንፈር ግን ድህነት ብቻ አለ።
- 24 የጠቢባን ዘውድ ባለጠግነታቸው ነው፤ የሰነፎች ስንፍና ግን ስንፍና ነው።
- 25 እውነተኛ ምስክር ነፍሶችን ያድናል፤ በሐሰት የሚናገር ግን ሽንጋይ ነው።
- 26 እግዚአብሔርን ለሚፈራ ጠንካራ መታመን አለው፥ ለልጆቹም መጠጊያ ይኖራል።
- 27 ሰው ከሞት ወጥመድ ያመልጥ ዘድን እግዚአብሔርን መፍራት የሕይወት ምንጭ ነው።
- 28 የንጉሥ ክብር በሕዝብ ብዛት ነው፤ በሰው ጥቂትነት ግን የገዥ ጥፋት አለ።
- 29 ለትግሥተኛ ሰው ብዙ ማስተዋል አለው፤ ቊጡ ግን ስንፍናውን ከፍ ከፍ ያደርጋል።
- 30 ትሑት ልብ የሥጋ ሕይወት ነው፤ ቅንዓት ግን እጥንትን ያነቅዛል።
- 31 ድሀን የሚያስጨንቅ ፈጣሪውን ይሰድባል፤ ለድሀ ምሕረትን የሚያደርግ ግን ያከብረዋል።
- 32 ኅጥኣ በክፋቱ ይደፋል፤ ጻድቅ ግን በእውነቱ ይታመናል።

- 33 በአዋቂ ልብ ጥበብ ትቀመጣለች፤ በሰነፎች ውስጥ ግን አትታወቅም።
- 34 ጽድቅ ሕዝብን ከፍ ከፍ ታደርጋለች፤ ኃጢአት ግን ሕዝብን ታስነውራለች።
- 35 አስተዋይ አገልጋይ በንጉሥ ዘንድ ይወደዳል፤ በሚያሳፍር ላይ ግን ቀጣው ይሆናል።

ምዕራፍ 15

- የለዘበች መልስ ቀጣን ትመልሳለች ሸካራ ቃል ግን ቀጣን ታስነሣለች።
- 2 የጠቢባን ምላስ እውቀትን ያሳምራል፤ የሰነፎች አፍ ግን ስንፍናን ያፈልቃል።
- 3 የእግዚአብሔር ዓይኖች በስፍራ ሁሉ ናቸው፤ ክፉዎችንና ደኅኝን ይመለከታሉ።
- 4 ፈዋሽ ምላስ የሕይወት ዛፍ ነው፤ የጠማማ ምላስ ግን ነፍስን ይሰብራል።
- 5 ሰነፍ የአባቱን ተግሣጽ ይንቃል፤ ዘለፋን የሚቀበል ግን አእምሮው የበዛ ነው።
- 6 በጻድቅ ሰው ቤት ብዙ ኃይል አለ፤ የኃጥእ ሰው መዝገብ ግን ሁከት ነው።
- 7 የጠቢባን ከንፈር እውቀትን ትዘራለች፤ የሰነፎች ልብ ግን እንዲህ አይደለም።
- 8 የኅጥአን መሥዋዕት በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊ ነው፤ የቅኖች ጸሎት ግን በእርሱ ዘንድ የተወደደ ነው።
- 9 የኅጥአን መንገድ በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊ ነው፤ እርሱ ግን ጽድቅን የሚከተል ይወደዳል።
- 10 ክፉ መቅሠፍት መንገድን በተወ ሰው ላይ ይመጣል፤ ዘለፋንም የሚጠላ ይሞታል።
- 11 ሲኦልና ጥፋት በእግዚአብሔር ፊት የታወቁ ናቸው፤ ይልቁንም የሰዎች ልብ የታወቀ ነው።
- 12 ፊዘኛ ሰው የሚዘልፈውን አይወድድም፤ ወደ ጠቢባንም አይሄድም።
- 13 ደስ ያለው ልብ ፊትን ያበራል፤ በልብ ኀዘን ግን ነፍስ ትሰበራለች።
- 14 የአዋቂ ልብ እውቀትን ይፈልጋል፤ የሰነፎች አፍ ግን በስንፍና ይሰማራል።
- 15 ልቡ የሚያዝን ሰው ዘመኑ ሁሉ የክፋች ናት፤ የልብ ደስታ ግን ሁልጊዜ እንደ ግብዣ ነው።
- 16 እግዚአብሔርን ከመፍራት ጋር ያለ ጥቂት ነገር ሁከት ካለበት ከብዙ መዝገብ ይሻላል።
- 17 የጎመን ወጥ በፍቅር መብላት የሰባ ፍራዳን ጥል ባለበት ዘንድ ከመብላት ይሻላል።
- 18 ቀጡ ሰው ጡብን ያነሣሣል፤ ትዕግሥተኛ ሰው ግን ጸጥ ያሰኘዋል።
- 19 የታካች መንገድ እንደ እሾህ አጥር ናት፤ የጻድቃን መንገድ ግን የተደላደለች ናት።
- 20 ጠቢብ ልጅ አባቱን ደስ ያሰኛል፤ ሰነፍ ልጅ ግን እናቱን ይንቃል።
- 21 ልብ ለሌለው ሰው ስንፍና ደስታ ናት፤ አስተዋይ ግን አካሄዱን ያቀናል።
- 22 ምክር ከሌለች ዘንድ የታሰበው ሳይሳካ ይቀራል፤ መካሮች በበዙበት ዘንድ ግን ይጸናል።
- 23 ሰው በአፋ መልስ ደስ ይለዋል፤ ቃልም በጊዜው ምንኛ መልካም ነው!
- 24 በታች ካለው ከሲኦል ያመልጥ ዘንድ የሕይወት መንገድ አስተዋዩን ሰው ወደ ላይ ይወስደዋል።
- 25 እግዚአብሔር የትዕቢተኞች ቤት ይነቅላል፤ የባልቴትን ዳርቻ ግን ያጸናል።
- 26 የበደለኛ አሳብ በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊ ናት፤ ያማረ ቃል ግን ጥሩ ነው።
- 27 ትርፍ ለማግኘት የሚሳሳ ሰው የራሱን ቤት ያውካል፤ መማለጃን የሚጠላ ግን በሕይወት ይኖራል።
- 28 የጻድቅ ልብ መልሱን ያስባል የኅጥአን አፍ ግን ክፋትን ያፈልቃል።
- 29 እግዚአብሔር ከኅጥአን ይርቃል፤ የጻድቃንን ጸሎት ግን ይሰማል።
- 30 የዓይን ብርሃን ልብን ደስ ያሰኛል፤ መልካም ወሬም አጥንትን ያለመልማል።
- 31 የሕይወትን ተግሣጽ የሚሰማ ጆሮ በጠቢባን መካከል ይኖራል።
- 32 ተግሣጹን ቸል የሚል የራሱን ነፍስ ይንቃል፤ ዘለፋን የሚሰማ ግን አእምሮ ያገኛል።
- 33 እግዚአብሔርን መፍራት የጥበብ ትምህርት ነው፤ ትሕትናም ክብረትን ትቀድማለች።

ምዕራፍ 16

- የልብ መዘጋጀት ከሰው ነው፤ የምላስ መልስ ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው።
- ² የሰው መንገድ ሁሉ በዓይኖቹ ፊት ንጹሕ ነው፤ እግዚአብሔር ግን መንፈስን ይመዝናል።
- ³ ሥራህን ለእግዚአብሔር አደራ ስጥ፥ አሳብህም ትጸናለች።
- ⁴ እግዚአብሔር ሁሉን ለእርሱ ለራሱ ፈጠረ፥ ጎጥእን ደግሞ ለክፉ ቀን።
- ⁵ በልቡ የታቦየ ሁሉ በእግዚአብሔር ዘንድ ርኩስ ነው፥ እጅ በእጅም ሳይቀጣ አይቀርም።
- ⁶ በምሕረትና በእውነት ኃጢአት ትሰረዳለች፥ እግዚአብሔርንም በመፍራት ሰው ከክፉት ይመለሳል።
- ⁷ የሰው አካሄድ እግዚአብሔርን ደስ ያሰኘው እንደ ሆነ፤ በእርሱና በጠላቶቹ መካከል ስንኳ ሰላምን ያደርጋል።
- ⁸ በጽድቅ የሚገኝ ጥቂት ነገር በዓመፅ ከሚገኝ ኩባኩ ትርፍ ይሻላል።
- ⁹ የሰው ልብ መንገዱ ያዘጋጃል፤ እግዚአብሔር ግን አካሄዱን ያቀናለታል።
- ¹⁰ የእግዚአብሔር ብይን በንጉሥ እፍ ነው፥ አፉም በፍርድ አይስትም።
- ¹¹ እውነተኛ ሚዛንና መመዘኛ የእግዚአብሔር ናቸው፤ የከረጢት መመዘኛዎች ሁሉ የእርሱ ሥራ ናቸው።
- ¹² ግፍን መሥራት በንጉሥ ዘንድ ጸያፍ ነገር ነው፥ ዙፋን በጽድቅ ይጸናልና።
- ¹³ የጽድቅ ከንፈር የነገሥታት ደስታ ናት፥ በቅን የሚናገር እርሱንም ይወድዳታል።
- ¹⁴ የንጉሥ ቀጣ እንደ ሞት መልእክተኛ ነው፤ ጠቢብ ሰው ግን ያቈላምጠዋል።
- ¹⁵ በንጉሥ ፊት ብርሃን ዘንድ ሕይወት አለ፥ መልካም ፈቃዱም እንደ በልግ ዝናብ ደመና ነው።
- ¹⁶ ጥበብን ማግኘት ምንኛ ከወርቅ ይሻላል! ማስተዋልንም ማግኘት ኩባር ይልቅ የሚመረጥ ነው።
- ¹⁷ የቅኖች መንገድ ከክፉት መራቅ ነው፤ መንገዱን የሚጠብቅ ነፍሱን ይጠብቃል።
- ¹⁸ ትዕቢት ጥፋትን፥ ኩሩ መንፈስም ውድቀትን ይቀድማል።
- ¹⁹ ከዕቡያን ጋር ምርኮ ከመካፈል ከትሑታን ጋር በተዋረደ መንፈስ መሆን ይሻላል።
- ²⁰ ቃልን የሚያዳምጥ መልካም ነገርን ያገኛል፤ በእግዚአብሔር የታመነ ምስጉን ነው።
- ²¹ ልቡ ጠቢብ የሆነ እስተዋይ ይባላል፥ በከንፈሩም ጣፋጭ የሆነ ትምህርትን ያበዛል።
- ²² ገንዘብ ላደረገው ሰው እውቀት የሕይወት ምንጭ ነው፤ ስንፍና ግን የሰነፎች ቅጣት ነው።
- ²³ የጠቢብ ልብ አፋን ያስተምራል፥ ለከንፈሩም ትምህርትን ይጨምራል።
- ²⁴ ያማረ ቃል የማር ወለላ ነው፤ ለነፍስ ጣፋጭ ለእጥንትም ጤና ነው።
- ²⁵ ለሰው ቅን የምትመስል መንገድ አለች፤ ፍጻሜዋ ግን የሞት መንገድ ነው።
- ²⁶ የሠራተኛ ራብ ለእርሱ ይሠራል፥ አፉ ይገቡጉተዋልና።
- ²⁷ ምናምንቴ ሰው ክፋትን ይምሳል፥ በከንፈሩም የሚቃጠል አሳት አለ።
- ²⁸ ጠማማ ሰው ጥልን ይዘራል፤ ጆሮ ጠቢ ሰው የተማመኑትን ወዳጆች ይለያያል።
- ²⁹ ግፈኛ ሰው ወዳጁን ያባብላል፥ መልካምም ወዳይደለ መንገድ ይመራዋል።
- ³⁰ ዓይኑን የሚዘጋ ጠማማ አሳብን ያስባል፤ ከንፈሩን የሚነክስ ክፋትን ይፈጽማል።
- ³¹ የሽብተ ጠጉር የኩባር ዘውድ ነው፥ እርሱም በጽድቅ መንገድ ይገኛል።
- ³² ትዕግሥተኛ ሰው ከኃያል ሰው ይሻላል፥ በመንፈሱም ላይ የሚገዛ ከተማ ከሚወስዱ ይበልጣል።
- ³³ ዕጣ በጉያ ይጣላል፤ መደብዋ ሁሉ ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው።

ምዕራፍ 17

- ጥል ባለበት ዘንድ እርድ ከሞላበት ቤት በጸጥታ ደረቅ ቀራሽ ይሻላል።
- ² እስተዋይ ባሪያ የነውረኛውን ልጅ ይገዛል፥ በወንድማማች መካከልም ርስትን ይካፈላል።
- ³ ማቅለጫ ሉብር፥ ከውር ለወርቅ ነው፤ እግዚአብሔር ግን ልብን ይፈትናል።
- ⁴ ክፉ ሰው የበደለኛን ከንፈር ይሰማል፤ ሐሰተኛም ወደ ተንኰለኛ ምላስ ያደምጣል።
- ⁵ በደህ የሚያላግጥ ፈጣሪውን ይሰድባል፤ በጥፋትም ደስ የሚለው ሳይቀጣ አይቀርም።
- ⁶ የሽማግሌዎች እክሊል የልጅ ልጆች ናቸው፤ የልጆችም ኩባር አባቶቻቸው ናቸው።
- ⁷ ለሰነፍ የኩራት እነጋገር አይገባውም፤ ይልቁንም ሐሰተኛ ከንፈር ለመኰንን አይገባውም።

- 8 ገንዘብ ባደረገው ፊት መማለጃ እንደ ተዋበ ዕንቁ ነው፤ ወደ ዞረበትም ስፍራ ሁሉ ሥራውን ያቀናል።
- 9 ኃጢአትን የሚከድን ሰው ፍቅርን ይሻል፤ ነገርን የሚደጋግም ግን የተማመኑትን ወዳጆቹን ይለያያል።
- 10 መቶ ግርፋት በሰነፍ ጠልቆ ከሚገባ ይልቅ ተግሣጽ በአስተዋይ ሰው ጠልቆ ወደ ልቡ ይገባል።
- 11 ክፉ ሰው ዓመፃን ብቻ ይሻል፤ ስለዚህ ጩካኝ መልእክ ይላክበታል።
- 12 ሰነፍን በስንፍናው ከመገናኘት ልጆችዋ የተነጠቁባትን ድብ መገናኘት ይሻላል።
- 13 በመልካም ፋንታ ክፉን የሚመልስ፤ ክፉ ነገር ከቤቱ አትርቅም።
- 14 የጡብ መጀመሪያ እንደ ውኃ አፈሳሰስ ነው፤ ስለዚህ ጡብ ሳይበረታ እንተ ክርክርን ተው።
- 15 ኅጥሉን የሚያጸድቅና በጻድቁ ላይ የሚፈርድ፤ ሁለቱ በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊዎች ናቸው።
- 16 በሰነፍ እጅ የጥበብ መግዣ ገንዘብ መኖሩ ስለ ምንድር ነው? ጥበብን ይገዛ ዘንድ አእምሮ የለውምና።
- 17 ወዳጅ በዘመኑ ሁሉ ይወድዳል፤ ወንድምም ለመከራ ይወለዳል።
- 18 አእምሮ የግደለው ሰው አጋና ይመታል፤ በባልንጀራውም ፊት ይዋሳል።
- 19 ዓመፃን የሚወድድ ክርክርን ይወድዳል፤ ደጁንም ዘለግ የሚያደርግ ውድቀትን ይሻል።
- 20 ጠማማ ልብ ያለው መልካምን እያገኝም፤ ምላሱንም የሚገለብጥ በክፉ ላይ ይወድቃል።
- 21 ሰነፍን የሚወልድ ኀዘን ይሆንበታል፤ የደንቆሮ ልጅም አባት ደስ አይለውም።
- 22 ደስ ያላት ልብ መልካም መድኃኒት ናት፤ ያዘነች ነፍስ ግን አጥንትን ታደርቃለች።
- 23 ኅጥእ የፍርድን መንገድ ለማጥመም ከብብት መማለጃን ይወስዳል።
- 24 በአስተዋይ ፊት ጥበብ ትኖራለች፤ የሰነፍ ዓይን ግን በምድር ዳርቻ ነው።
- 25 ሰነፍ ልጅ ለአባቱ ፀፀት ነው፤ ለወለደችውም ምሬት ነው።
- 26 ጻድቅን መቅጣት፤ ጩዋ ሰውንም በጻድቅነቱ መምታት መልካም አይደለም።
- 27 ጥቂት ቃልን የሚናገር አዋቂ ነው፤ መንፈሱም ቀዝቃዛ የሆነ አስተዋይ ነው።
- 28 ሰነፍ ዝም ቢል ጠቢብ ሆኖ ይቈጠራል፤ ከንፈሩንም የሚቈልፍ። ባለ አእምሮ ነው ይባላል።

ምዕራፍ 18

ጠለየት የሚወድድ ምኞቱን ይከተላል፤ መልካሙንም ጥበብ ሁሉ ይቃወማል።

- 2 ሰነፍ የጥበብን ነገር አይወድድም፤ በልቡ ያለውን ሁሉ መግለጥ ብቻ ይወድዳል እንጂ።
- 3 ኅጥእ በመጣ ጊዜ ንቀት ደግሞ ይመጣል፤ ነውርም ከስድብ ጋር።
- 4 የሰው እፍ ቃል የጠለቀ ውኃ ነው፤ የጥበብም ምንጭ ፈሳሽ ወንዝ ነው።
- 5 የጻድቅ ፍርድ ይጠምም ዘንድ፤ ለኅጥእም ማድላት መልካም አይደለም።
- 6 የሰነፍ ከንፈር በጥል ውስጥ ትግባለች፤ አፉም በትርን ትጠራለች።
- 7 የሰነፍ እፍ ለራሱ ጥፋት ነው፤ ከንፈሩም ለነፍሱ ወጥመድ ነው።
- 8 የጆሮ ጠቢ ቃል እንደ ጣፋጭ መብል ነው፤ እርሱም እስከ ሆድ ጉርጆች ድረስ ይወርዳል።
- 9 በሥራው ታካች የሚሆን የሀብት አጥፊ ወንድም ነው።
- 10 የእግዚአብሔር ስም የጸና ግምብ ነው፤ ጻድቅ ወደ እርሱ ሮጦ ከፍ ከፍ ይላል።
- 11 ለባለጠጋ ሰው ሀብቱ እንደ ጸናች ከተማ ናት፤ በአሳቡም እንደ ረጅም ቅጥር።
- 12 ሰው ሳይወድቅ በፊት ልቡ ከፍ ከፍ ይላል፤ ትሕትናም ክብረትን ትቀድማለች።
- 13 ሳይሰማ ነገርን በሚመልስ ስንፍናና እፍረት ይሆንበታል።
- 14 የሰው ነፍስ ሕመሙን ይታገሃል፤ የተቀጠቀጠን መንፈስ ግን ማን ያጠንክረዋል?
- 15 የአስተዋይ ልብ እውቀትን ያገኛል፤ የጠቢባንም ጆሮ እውቀትን ትፈልጋለች።
- 16 የሰው ስጦታ መንገዱን ታስፋለታለች፤ በታላላቆችም ፊት ታገባዋለች።
- 17 ወደ ፍርድ አስቀድሞ የገባ ጻድቅ ይመስላል፤ ባልንጀራው ግን መጥቶ ይመረምረዋል።
- 18 ዕጣ ክርክርን ትከለክላለች፤ በኃያላንም መካከል ትበይናለች።
- 19 የተበደለ ወንድም እንደ ጸናች ከተማ ጽኑ ነው፤ ክርክራቸውም እንደ ግንብ ብረት ነው።

- 20 የሰው ሆድ ከእፋ ፍሬ ይሞላል ከንፈሩም ከሚያፈራው ይጠግባል።
- 21 ሞትና ሕይወት በምላስ እጅ ናቸው፤ የሚወድዱትም ፍሬዋን ይበላሉ።
- 22 ሚስት ያገኘ በረከትን አገኘ፤ ከእግዚአብሔርም ሞገስን ይቀበላል።
- 23 ድሀ በትሕትና እየለመነ ይናገራል፤ ባለጠጋ ግን በድፍረት ይመልሳል።
- 24 ብዙ ወዳጆች ያሉት ሰው ይጠፋል፤ ነገር ግን ከወንድም አብልጦ የሚጠጋጋ ወዳጅ አለ።

ምዕራፍ 19

በከንፈሩ ከሚወሳልት ሰነፍ ይልቅ ያለ ነውር የሚሄድ ድሀ ይሻላል።

- 2 ነፍስ እውቀት የሌለባት ትሆን ዘንድ መልካም አይደለም፤ እግሩንም የሚያፈጥን ከመንገድ ይስታል።
- 3 የሰው ስንፍና መንገዱን ታጣምምበታለች፤ ልቡም በእግዚአብሔር ላይ ይቈጣል።
- 4 ባለጠግነት ብዙ ወዳጆች ይጨምራል፤ የድሀ ወዳጅ ግን ከእርሱ ይርቃል።
- 5 ሐሰተኛ ምስክር ሳይቀጣ አይቀርም፤ በሐሰትም የሚናገር አያመልጥም።
- 6 ብዙ ሰዎች ሊጋሱን ያቁላምጣሉ፤ ስጦታ ለሚሰጥም ሁሉ ወዳጅ ነው።
- 7 ድሀን ሰው ወንድሞቹ ሁሉ ይጠሉታል፤ ይልቁንም ወዳጆቹ ከእርሱ ይርቃሉ። እነርሱንም በቃል ቢከተላቸው እንዳች አይረቡትም።
- 8 ጥበብን የሚያገኝ ነፍሱን ይወድዳል፤ ማስተዋልንም የሚጠበቅ መልካም ነገርን ያገኛል።
- 9 ሐሰተኛ ምስክር ሳይቀጣ አይቀርም፤ በሐሰትም የሚናገር ይጠፋል።
- 10 ለሰነፍ ቅምጥልነት አይገባውም፤ ይልቁንም ባሪያ በአለቆች ላይ ይገዛ ዘንድ።
- 11 ሰውን ጠቢብ አእምሮው ከቀጣ ያዘገየዋል፤ ለበደለኛውም ይቅር ይል ዘንድ ኩባር ይሆንለታል።
- 12 እንደ እንበሳ ግሣት የንጉሥ ቀጣ ነው፤ ሞገሱም በመስክ ላይ እንዳለ ጠል ነው።
- 13 ሰነፍ ልጅ ለአባቱ ጎዘን ነው፤ ጠበኛም ሚስት እንደማያቋርጥ ነጠብጣብ ናት።
- 14 ቤትና ባለጠግነት ከአባቶች ዘንድ ይወረሳሉ፤ አስተዋይ ሚስት ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ናት።
- 15 ተግባር መፍታት እንቅልፍን ታመጣለች፤ የታካችም ነፍስ ትራባለች።
- 16 ትእዛዝን የሚጠበቅ ነፍሱን ይጠብቃል፤ መንገዱን ቸል የሚል ግን ይጠፋል።
- 17 ለድሀ ቸርነትን የሚያደርግ ለእግዚአብሔር ያበድራል፤ በጎነቱንም መልሶ ይከፍለዋል።
- 18 ተስፋ ገና ሳለች ልጅህን ገሥጽ፤ መሞቱንም እትሻ።
- 19 ንዴተኛ ሰው መቀጮ ይከፍላል፤ ብታድነውም ደግሞ ትጨምራለህ።
- 20 ምክርን ስማ፤ ተግሣጽንም ተቀበል በፍጻሜህ ጠቢብ ትሆን ዘንድ።
- 21 በሰው ልብ ብዙ አሳብ አለ፤ የእግዚአብሔር ምክር ግን እርሱ ይጸናል።
- 22 የሰው ቸርነት የእርሱ ፍሬ ነው፤ ከሐሰተኛ ባለጠጋም እውነተኛ ድሀ ይሻላል።
- 23 እግዚአብሔርን መፍራት ወደ ሕይወት ይመራል፤ የሚፈራውም ጠግቦ ይኖራል፤ ክፉ ነገርም አያገኘውም።
- 24 ታካች ሰው እጁን በወጭቱ ያጠልቃታል፤ ወደ እፋ ስንኳ አይመልሳትም።
- 25 ፊዘኛ ብትገርፈው አላዋቂ ብልሃተኛ ይሆናል፤ አስተዋይን ሰው ብትገሥጸው እውቀትን ያገኛል።
- 26 አባቱን የሚያስከፋ እናቱንም የሚያሳድድ የሚያሳፍርና ገብቋል ልጅ ነው።
- 27 ልጅ ሆይ፤ ተግሣጽን ከሰማህ በኋላ ከእውቀት ቃል መሳሳትን ተው።
- 28 ወስላታ ምስክር በፍርድ ያፌዛል፤ የጎጥኣንም እፍ ክፋትን ይውጣል።
- 29 ለሚያፈዙ ሰዎች ፍርድ ተዘጋጅታለች፤ ለሰነፎችም ጀርባ በትር።

ምዕራፍ 20

የወይን ጠጅ ፊዘኛ ያደርጋል፤ ብርቱ መጠጥም ጠበኛ ያደርጋል፤ በዚህም የሳተ ሁሉ ጠቢብ አይደለም።

2 የንጉሥ ቊጣ እንደ እንባ ግሣት ነው፤ የሚያስቈጣውም ሰው የራሱን ነፍስ ይበድላል።

3 ከክርክር ይርቅ ዘንድ ለሰው ክብሩ ነው፤ ሰነፍ ሁሉ ግን እንዲህ ባለ ነገር ይጣመራል።

4 ታካች ሰው በብርድ ምክንያት አያርስም፤ ስለዚህ በመከር ይለምናል፤ ምንም እያገኝም።

5 ምክር በሰው ልብ እንደ ጠሊቅ ውኃ ነው፤ እእምሮ ያለው ሰው ግን ይቀዳዋል።

6 ብዙ ሰዎች ቸርነታቸውን ያወራሉ፤ የታመነውን ሰው ግን ማን ያገኘዋል?

7 ጻድቅ ያለ ነውር ይሄዳል፤ ልጆቹም ከእርሱ በኋላ ምስጉኖች ናቸው።

8 በፍርድ ወንበር የተቀመጠ ንጉሥ ክፉውን ሁሉ በዓይኖቹ ይበትናል።

9 ልቤን እነጻሁ፤ ከኃጢአትም ጠራሁ የሚል ማን ነው?

10 ሁለት ዓይነት ሚዛንና ሁለት ዓይነት መስፈሪያ፤ ሁለቱ በእግዚአብሔር ፊት ርኩሳን ናቸው።

11 ሕፃን ቅንና ንጹሕ መሆኑ በሚያደርገው ሥራ ይታወቃል።

12 የሚሰማ ጆሮንና የሚያይ ዓይንን፤ ሁለቱን እግዚአብሔር ፈጠራቸው።

13 ድሀ እንዳትሆን እንቅልፍን እትውደድ፤ ዓይንህን ክፈት፤ እንጂራም ትጠግባለህ።

14 የሚገዛ ሰው። ክፉ ነው ክፉ ነው ይላል፤ በሄደ ጊዜ ግን ይመካል።

15 ወርቅና ብዙ ቀይ ፅንቁ ይገኛል፤ የእውቀት ከንፈር ግን የከበረች ጌጥ ናት።

16 ለማያውቀው ከተዋሰ ሰው ልብሱን ውሰድ፤ ለእንግዳ የተዋሰውንም እርሱን አግተው።

17 የሐሰት እንጂራ ለሰው የጣፈጠ ነው፤ ከዚያ በኋላ ግን አፋ ጭንጫ ይሞላል።

18 አሳብ በምክር ትጽናለች፤ በመልካምም ምክር ሰልፍ አድርግ።

19 ዘዋሪ ሐሜተኛ ምሥጢርን ይገልጣል፤ ከንፈሩን የሚያሞጠሙጥ ሰውን አትገናኘው።

20 አባቱን ወይም እናቱን የሚሰድብ፤ በጽቅድቅ ጨለማ መብራቱ ይጠፋል።

21 በመጀመሪያ ፈጥኖ የተከማቸ ርስት ፍጻሜው አይባረክም።

22 ክፉ እመልሳለሁ እትበል፤ እግዚአብሔርን ተማመን፤ እርሱም ያድንሃል።

23 ሁለት ዓይነት ሚዛን በእግዚአብሔር ዘንድ እስጾያሪ ነው፤ ሐሰተኛ ሚዛንም መልካም አይደለም።

24 የሰው አካሄዱ ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው፤ እንግዲያስ ሰው መንገዱን እንዴት ያስተውላል?

25 ሰው በችኩላ። ለእግዚአብሔር የተቀደሰ ነው ብሎ ቢሳል፤ ከተሳለም በኋላ ቢፀፀት ወጥመድ ነው።

26 ጠቢብ ንጉሥ ኅጥአንን በመንሽ ይበትናቸዋል፤ መንኲራኩሩንም በእነርሱ ላይ ያንኲራኩርባቸዋል።

27 የሰው መንፈስ የእግዚአብሔር መብራት ነው የሆዱን ጉርጆች ሁሉ የሚመረምር።

28 ቸርነትና እውነት ንጉሥን ይጠብቁታል፤ ዙፋኑም በቸርነት ይበረታል።

29 የኅበዛዝት ክብር ጉልበታቸው ናት፤ የሽማግሌዎችም ጌጥ ሽበት ነው።

30 የሰንበር ቊስል ክፉዎችን ያነጻል፤ ግርፋትም ወደ ሆድ ጉርጆች ይገባል።

ምዕራፍ 21

የንጉሥ ልብ እንደ ውኃ ፈሳሾች በእግዚአብሔር እጅ ነው፤ ወደ ወደደውም ያዘነብለዋል።

2 የሰው መንገድ ሁሉ በዓይኑ ፊት የቀናች ትመስለዋለች፤ እግዚአብሔር ግን ልብን ይመዝናል።

3 እግዚአብሔር ከመሥዋዕት ይልቅ ጽድቅንና ቅን ነገርን ማድረግ ይወድዳል።

4 ትዕቢተኛ ዓይንና ደፋር ልብ የኅጥአንም እርሻ ኃጢአት ነው።

5 የትጉህ አሳብ ወደ ጥጋብ ያደርሳል፤ ችኩል ሰው ሁሉ ግን ለመጉደል ይቸኩላል።

6 በሐሰተኛ ምላስ መዝገብ ማከማቸት የሚበንን ጉም ነው፤ ይህን የሚፈልጉ ሞትን ይፈልጋሉ።

7 ቅን ነገርን ያደርጉ ዘንድ አይወድዱምና የኅጥአን ንጥቂያ ራሳቸውን ያጠፋቸዋል።

8 የበደለኛ መንገድ የጠመመች ናት፤ የንጹሕ ሥራ ግን የቀና ነው።

9 ከጠበኛ ሴት ጋር በአንድ ቤት ከመቀመጥ በውጪ በቤት ማዕዘን ላይ መቀመጥ ይሻላል።

10 የኅጥእ ነፍስ ክፉን ትመኛለች፤ በፊቱም ባልንጂራው ሞገስን እያገኝም።

- 11 ፌዘኛ ቅጣትን በተቀበለ ጊዜ አላዋቂ ሰው ጥበብን ያገኛል፤ ጠቢብም ቢማር እውቀትን ይቀበላል።
- 12 ዳድቅ ስለ ኅጥእ ቤት ያስባል፥ ኅጥእንም ለጥፋት እንደ ተገለበጡ።
- 13 የድሀውን ጩኸት እንዳይሰማ ጆሮውን የሚደፍን ሰው፥ እርሱ ራሱ ይጩኸል እይሰማለትም።
- 14 ስጦታ በስውር ቊጣን ታጠፋለች፥ የብብትም ውስጥ ጉቦ ጽኑ ቊጣን ታበርዳለች።
- 15 ፍርድን ማድረግ ለዳድቅ ደስታ ነው፤ ኃጢአትን ለሚያደርጉ ግን ጥፋት ነው።
- 16 ከማስተዋል መንገድ የሚሳሳት ሰው በሙታን ጉባኤ ያርፋል።
- 17 ተደላ የሚወድድ ድሀ ይሆናል፥ የወይን ጠጅንና ዘይትንም የሚወድድ ባለጠጋ አይሆንም።
- 18 ኅጥእ የዳድቅ ቤዛ ነው፤ በደለኛም የቅን ሰው ቤዛ ነው።
- 19 ከጠበኛና ከቊጣ ሴት ጋር ከመቀመጥ በምድረ በዳ መቀመጥ ይሻላል።
- 20 የከበረ መዝገብና ዘይት በጠቢብ ሰው ቤት ይኖራል። እእምሮ የሌለው ሰው ግን ይውጠዋል።
- 21 ጽድቅንና ምሕረትን የሚከተል ሕይወትንና ጽድቅን ክብርንም ያገኛል።
- 22 ጠቢብ የኃያላንን ከተማ ይገባባታል፥ የሚታመኑበትንም ኃይል ያፈርሳል።
- 23 አፋንና ምላሱን የሚጠብቅ ነፍሱን ከመከራ ይጠብቃል።
- 24 ኩሩና ተጓዳኝ ሰው ፌዘኛ ይባላል፤ እርሱም በትዕቢት ቊጣ ያደርጋል።
- 25 ታካችን ምኞቱ ትገድለዋለች፥ እጆቹ ይሠሩ ዘንድ አይፈቅዱምና።
- 26 ኅጥእ ቀኑን ሁሉ ምኞትን ይመኛል፤ ዳድቅ ግን ይሰጣል፥ እይሰስትም።
- 27 የኅጥእን መሥዋዕት አስጸያፊ ነው፤ ይልቁንም በክፉ አሳብ ሲያቀርቡት አስጸያፊ ነው።
- 28 ሐሰተኛ ምስክር ይጠፋል፤ የሚሰማ ሰው ግን ተጠንቅቆ ይናገራል።
- 29 ኅጥእ ፊቱን ያጠነክራል፤ ቅን ሰው ግን መንገዱን ያጸናል።
- 30 ጥበብ ወይም ማስተዋል ወይም ምክር በእግዚአብሔር ላይ የለም።
- 31 ፈረስ ለጦርነት ቀን ይዘጋጃል፤ ድል ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው።

ምዕራፍ 22

ጠልካም ስም ከብዙ ባለጠግነት ይሻላል፥ መልካምም ሞገስ ከብርና ከወርቅ ይበልጣል።

- 2 ባለጠና ድሀ ተገናኝ፤ እግዚአብሔር የሁላቸው ፈጣሪ ነው።
- 3 ብልህ ሰው ክፉን አይቶ ይሸሽጋል፤ አላዋቂዎች ግን አልፈው ይጎዳሉ።
- 4 ትሕትናና እግዚአብሔርን መፍራት ባለጠግነት ክብር ሕይወትም ነው።
- 5 እሾህና ወጥመድ በጠማማ ሰው መንገድ ናቸው፤ ነፍሱን ግን የሚጠብቅ ከእነርሱ ይርቃል።
- 6 ልጅን በሚሄድበት መንገድ ምራው፥ በሽመገለም ጊዜ ከእርሱ ፈቀቅ አይልም።
- 7 ባለጠጋ ድሆችን ይገዛል፥ ተብዳሪም የአበዳሪ ባሪያ ነው።
- 8 ኃጢአትን የሚዘራ መከራን ያጭዳል፥ የቊጣውም በትር ይጠፋል።
- 9 ርኅሩህ የተባረከ ይሆናል፥ ከእንጀራው ለድሀ ሰጥቶአልና።
- 10 ፌዘኛን ብታወጣ ክርክር ይወጣል፥ ጠብና ስድብም ያልቃል።
- 11 የልብን ንጽሕና የሚወድድና ሞገስ በከንፈሩ ያለች፥ ንጉሥ ወዳጁ ይሆናል።
- 12 የእግዚአብሔር ዓይኖች እውቀትን ይጠብቃሉ፤ እርሱ ግን የወስላታውን ቃል ይገለብጣል።
- 13 ታካች ሰው። አንበሳ በሜዳ ነው፤ በመንገዱ ላይ እሞታለሁ ይላል።
- 14 የጋለሞታ ሴት አፍ የጠለቀ ጉድጓድ ነው፤ እግዚአብሔር የተቈጣው በእርስዋ ይወድቃል።
- 15 ስንፍና በሕፃን ልብ ታስሮአል፤ የተግሣጽ በትር ግን ከእርሱ ያርቃታል።
- 16 ለራሱ ጥቅም ለመጨመር ሲል ድሀን የሚገዛ፥ ለባለጠጋም የሚሰጥ፥ እርሱ ወደ ድህነት ይወድቃል።
- 17 ጆሮህን አዘንብለህ የጠቢባንን ቃላት ስማ፥ ልብህንም ወደ እውቀቱ አድርግ፤
- 18 እነርሱን በውስጥህ ብትጠብቅ፥ በከንፈሮችህም ላይ የተዘጋጁ ቢሆኑ፥ የተወደደ ነገር ይሆንልሃልና።
- 19 እምነትህ በእግዚአብሔር ይሆን ዘንድ ለአንተ ዛሬ እነሆ አስታወቅሁህ።

20 -

- 21 የእውነትን ቃል እርግጥነት አስታውቅህ ዘንድ፥ ለሚጠይቅህም እውነትን ቃል መመለስ ይቻልህ ዘንድ፥ በምክርና በእውቀት የከበረን ነገር አልጻፍሁልህምን?
- 22 ድሀን በግድ እትበለው ድሀ ነውና፤ ችግረኛውንም በበር እትግፋው፤
- 23 እግዚአብሔር የእነርሱን ፍርድ ይፋረድላቸዋልና፥ የቀሙአቸውንም ሰዎች ሕይወት ይቀማልና።
- 24 ከቀጡ ሰው ጋር ባልንጀራ እትሁን፥ ከወፈፍተኛም ጋት እትሂድ፥
- 25 መንገዱን እንዳትማር ለነፍስህም ወጥመድ እንዳታገኝህ።
- 26 እጃቸውን አጋና እንደሚማቱ፥ ለባለ ዕዳዎች እንደሚዋሱ እትሁን፤
- 27 የምትከፍለው ባይኖርህ፥ ምንጣፍህን ከበታችህ ስለ ምን ይወስዳል?
- 28 አባቶችህ የሠሩትን የቀድሞውን የድንበር ምልክት እታፍልስ።
- 29 በሥራው የቀጠፈ ሰውን አይተሃልን? በነገሥታት ፊት ይቆማል፤ በተዋረዱም ሰዎች ፊት አይቆምም።

ምዕራፍ 23

ከመኰንን ጋር ለመብላት በተቀመጥህ ጊዜ፥ በፊትህ ያለውን በደኅና አስተውል፤

- 2 ሰውነትህም ቢሳሳ፥ በጉሮሮህ ላይ ካራ አድርግ።
- 3 ጣፋጩ መብል አይመርህ የሐሰት እንጀራ ነውና።
- 4 ባለጠጋ ለመሆን እትድከም፤ የገዛ ራስህን ማስተዋል ተው።
- 5 በእርሱ ላይ ዓይንህን ብታዘወትርበት ይጠፋል፤ ባለጠግነት ወደ ሰማይ እንደሚበርር እንደ ንስር ለራሱ ክንፍ ያበጃልና።
- 6 የቀናተኛን ሰው እንጀራ እትብላ፥ ጣፋጩ መብልም አይመርህ፤
- 7 በልቡ እንዳሰበ እንዲሁ ነውና፤ ብላ ጠግ ይልሃል፥ ልቡ ግን ካንተ ጋር አይደለም።
- 8 የበላኸውን መብል ትተፋዋለህ፥ ያማረውንም ቃልህን ታጠፋዋለህ።
- 9 በሰነፍ ጆሮ እንዳች እትናገር፥ የቃልህን ጥበብ ያፌዝብሃልና።
- 10 የቀድሞውን የድንበር ምልክት እታፍልስ፤ ወደ ድሀ እደጎች እርሻ እትግባ፤
- 11 ታዳጊአቸው ጽኑ ነውና፥ እርሱም ፍርዳቸውን ከእንተ ጋር ይፋረዳልና።
- 12 ልብህን ለተግሣጽ ስጥ፥ ጆሮህንም ወደ እውቀት ቃል።
- 13 ሕፃንን ከመቅጣት ቸል እትበል፥ በበትር ብትመታው አይሞትምና።
- 14 በበትር ትመታዋለህ፥ ነፍሱንም ትታደጋለህ።
- 15 ልጄ ሆይ፥ ልብህ ጠቢብ ቢሆን ልቤ ደግሞ ደስ ይለዋል፤
- 16 ከንፈሮችህም በቅን ቢናገሩ ኩላሊቶቼ ደስ ይላቸዋል።
- 17 ልብህ በኃጢአተኞች አይቅና፤ ነገር ግን ቀኑን መሎ እግዚአብሔርን በመፍራት ኑር፤
- 18 በእውነት ፍጻሜ አለህና፥ ተስፋህም አይጠፋምና።
- 19 ልጄ ሆይ፥ ስማ ጠቢብም ሁን ልብህንም በቀናው መንገድ ምራ።
- 20 የወይን ጠጅ ከሚጠጡ ጋር እትቀመጥ ለሥጋም ከሚሣሡ ጋር፤
- 21 ሰካርና ሆዳም ይደኽያሉና፥ የእንቅልፍም ብዛት የተበጫጩቀ ጨርቅ ያስለብሳልና።
- 22 የወለደህን አባትህን ስማ፥ እናትህም ባረጃች ጊዜ እትናቃት።
- 23 እውነትን ግዛ እትሸጣትም፥ ጥበብን ተግሣጽን ማስተዋልንም።
- 24 የጻድቅ አባት እጅግ ደስ ይለዋል፥ ጠቢብንም ልጅ የወለደ ሐሢትን ያገኛል።
- 25 አባትህና እናትህ ደስ ይበላቸው፥ እንተንም የወለደች ደስ ይበላት።
- 26 ልጄ ሆይ፥ ልብህን ስጠኝ፥ ዓይኖችህም መንገዴን ይውደዱ፤
- 27 ጋለሞታ ሴት የጠለቀች ዐዘቅት ናትና፥ ሌላይቱም ሴት የጠበበች ጉድጓድ ናትና።
- 28 እንደ ሌባ ታደባለች ወስላቶችንም በሰው ልጆች መካከል ታብዛለች።

- 29 ዋይታ ለማን ነው? ጎዘን ለማን ነው? ጡብ ለማን ነው? ጩኸት ለማን ነው? ያለ ምክንያት መቀሰል ለማን ነው? የዓይን ቅላት ለማን ነው?
- 30 የወይን ጠጅ በመጣት ለሚዘገዩ አይደለምን? የተደባለቀ የወይንን ጠጅ ይፈትኑ ዘንድ ለሚከተሉ አይደለምን?
- 31 ወደ ወይን ጠጅ እትመልከት በቀላ ጊዜ፥ መልኩም በብርሌ ባንጸባረቀ ጊዜ፥ እየጣፈጠም በገባ ጊዜ።
- 32 በኋላ እንደ እባብ ይነድፋል፥ እንደ እፋኝትም መርዙን ያፈስሳል።
- 33 ዓይኖችህ ጋለሞታዎችን ያያሉ፥ ልብህም ጠማማ ነገርን ይናገራል።
- 34 በባሕር ውስጥ እንደ ተኛ ትሆናለህ፥ በደቀልም ላይ እንደ ተኛ።
- 35 መቼኝ፥ ያውም አልተሰማኝም፤ ገብመኝ፥ አላወቅሁምም። መቼ እነሣለሁ? ደግሞ ጩምሬ እሻታለሁ ትላለህ።

ምዕራፍ 24

- 1 ልጄ ሆይ፥ በክፉ ሰዎች አትቅና፥ ከእነርሱ ጋርም መሆንን አትውደድ፤
- 2 ልባቸው ግፍን ታስባለችና፥ ከንፈራቸውም ሽንገላን ትናገራለችና።
- 3 ቤት በጥቡብ ይሠራል፥ በማስተዋልም ይጸናል።
- 4 በእውቀት ከከበረውና ካማረው ሀብት ሁሉ ጓዳዎች ይሞላሉ።
- 5 ጠቢብ ሰው ብርቱ ነው፥ እዋቂም ሰው ኃይሉን ያበዛል።
- 6 በመልካም ሥርዓት ሰልፍ ታደርጋለህ፤ ድልም ብዙ ምክር ባለበት ዘንድ ነው።
- 7 ጥቡብ ለሰነፍ ከፍ ብላ የራቀች ናት፤ በበርም አፋን አይከፍትም።
- 8 ክፉ ለማድረግ የሚያስብ ተንኲለኛ ይባላል።
- 9 የስንፍና ሐሳብ ኃጢአት ነው፤ ሰዎች ፊዘኛውን ይጸየፉታል።
- 10 በመከራ ቀን ብትላላ ጉልበትህ ጥቂት ነው።
- 11 ወደ ሞት የሚነዱትን ታደግ፤ ሊታረዱ የተወሰኑትን አድን።
- 12 እነሆ፥ ይህን አላወቀውም ብትል፥ ልቦችን የሚመረምር እርሱ አያስተውልምን? ነፍስህንም የሚመለከት እርሱ አያውቅምን? ለሰውስ ሁሉ እንደ ሥራው አይመልስለትምን?
- 13 ልጄ ሆይ፥ መልካም ነውና ማር ብላ፤ ወለላም ለጣምህ ጣፋጭ ነው።
- 14 ጥብብም ለነፍስህ እንዲሁ እንደሚሆን እወቅ፤ ብታገኘውም ፍጻሜህ መልካም ይሆናል፥ ተስፋህም አይጠፋም።
- 15 እንደ ኅጥእ በጻድቅ ቤት ላይ አትሸምቅ፤ ማደሪያውንም አታውክ።
- 16 ጻድቅ ሰባት ጊዜ ይወድቃልና፥ ይነሣማል፤ ኅጥእን ግን በክፉ ላይ ይወድቃሉ።
- 17 ጠላትህ ቢወድቅ ደስ አይበልህ፥ በመሰናከሉም ልብህ ሐሣት አያድርግ፥
- 18 እግዚአብሔር ያንን አይቶ በዓይኑ ክፉ እንዳይሆን፥ ቊጣውንም ከእርሱ እንዳይመልስ።
- 19 ስለ ኃጢአተኞች አትቈጣ፥ በክፉዎችም አትቅና።
- 20 ለኃጢአተኛ የፍጻሜ ተስፋ የለውምና፥ የኅጥእንም መብራት ይጠፋልና።
- 21 ልጄ ሆይ፥ እግዚአብሔርንና ንጉሥን ፍራ፥ ከዓመፀኞችም ጋር አትደባለቅ።
- 22 መከራቸው ድንገት ይነሣልና፤ ከሁለቱ የሚመጣውን ጥፋት ማን ያውቃል? ፍን [የሚቀጥለው ከግሪክ የተጨመረ ነው።] የነገሩትን የሚሰማ ልጅ ከጥፋት የራቀ ነው፤ የነገሩትን የሚቀበልን ሰው እግዚአብሔር ይቀበለዋል። ከንጉሥ እንደበት ምንምን ሐሰት ይነገራል አይባልም፤ ከእንደበቱም የሚወጣ ሐሰት የለም። የንጉሥ ቃል ሾተል ናት፤ ለጥፋት የተሰጠችውን ሰው ሰውነት ታጠፋለች እንጂ እንደ አካል ብቻ የምታጠፋ አይደለም። ሰይፍ መጥቶ ብትሳል ግን ከወገኑ ጋር ሰውን ታጠፋለች፤ ከእሞሮች ግልገል ወገን የማይባላ እስኪሆን ድረስ እንደ እሳት ነበልባል ታቃጥላለች።
- 23 እነዚህ ደግሞ የጠቢባን ቃሎች ናቸው። በፍርድ ታደላ ዘንድ መልካም አይደለም።
- 24 ኅጥኡን። ጻድቅ ነህ የሚለውን ወገኖች ይረግሙታል አሕዛብም ይጠሉታል፤

- 25 የሚዘልፉት ግን ደስታ ይሆንላቸዋል፥ በላያቸውም መልካም በረከት ትመጣላቸዋለች።
- 26 በቀና ነገር የሚመልስ ከንፈርን ይስማል።
- 27 በስተ ሜዳ ሥራህን አሰናዳ፥ ስለ አንተ በእርሻ አዘጋጃት፤ ከዚያም በኋላ ቤትህን ሥራ።
- 28 በባልንጀራህ ላይ በከንቱ ምስክር አትሁን፥ በከንፈርህም አታባብለው።
- 29 እንዳደረጉበኝ እንዲሁ አደርግበታለሁ፥ እንደ ሥራውም እመልስበታለሁ አትበል።
- 30 በታካቫ ሰው እርሻ፥ እእምሮ በጎደለውም ሰው ወይን በታ አለፍሁ።
- 31 እነሆም፥ ሁሉ እሾህ ሞልቶበታል፥ ፊቱንም ሳማ ሸፍኖታል፥ የድንጋዩም ቅጥር ፈርሶአል።
- 32 ተመለከትሁና አሰብሁ፤ እየሁትና ተግሣጽን ተቀበልሁ።
- 33 ጥቂት ትተኛለህ፥ ጥቂትም ታንቀላፋለህ፥ ትተኛም ዘንድ ጥቂት እጅህን ታጥፋለህ፤
- 34 እንግዲህ ድህነትህ እንደ ወንበዴ፥ ችጋርህም ሰይፍ እንደ ታጠቀ ሰው ይመጣብሃል። [በግዕዝ መጽሐፈ ተግሣጽ ይባላል]

ምዕራፍ 25

- እ**ነዚህም ደግሞ የይሁዳ ንጉሥ የሕዝቅያስ ሰዎች የቀዳላቸው የሰሎሞን ምሳሌዎች ናቸው።
- 2 የእግዚአብሔር ክብር ነገርን መሰወር ነው፤ የነገሥታት ክብር ግን ነገርን መመርመር ነው።
- 3 እንደ ሰማይ ከፍታ እንደ ምድርም ጥልቀት የነገሥታት ልብ እይመረመርም።
- 4 ክብር ዝገትን አስወግድ፥ ፈጽሞም ይጠራል።
- 5 ከንጉሥ ፊት ኅጥኣንን እርቅ፥ ዙፋኑም በጽድቅ ትጸናለች።
- 6 በንጉሥ ፊት አትመካ፥ በታላልቆችም ስፍራ አትቁም፤
- 7 ዓይኖችህ ባዩት በመኰንን ፊት ከምትዋረድ። ወደዚህ ከፍ በል ብትባል ይሻልሃልና።
- 8 ባልንጀራህ ባሳፈረህ ጊዜ ኋላ እንዳትጸጸት ለክርክር ፈጥነህ አትውጣ፤
- 9 ክርክርህን ከባልንጀራህ ጋር ተከራክር፤ የሌላ ሰው ምሥጢር ግን አትግለጥ፥
- 10 የሚሰማ እንዳይነቅፍህ፥ አንተንም ከማነወር ዝም እንዳይል።
- 11 የወርቅ እንኮይ ቡበር ዓሕል ላይ፤ የጊዜው ቃል እንዲሁ ነው።
- 12 የምትሰማን ጆሮ የሚዘልፍ ጠቢብ ሰው እንደ ወርቅ ጉትቻ እንደሚያንጸባርቅም ዕንቁ እንዲሁ ነው።
- 13 በመክር ወራት የውርጭ ጠል ደስ እንደሚያሰኝ፥ እንዲሁ የታመነ መልእክተኛ ለላኩት ነው፤ የጌቶቹን ነፍስ ያሳርፋልና።
- 14 ስለ ስጦታው በሐሰት የሚመካ ሰው ዝናብ እንደማይከተለው ደመና ነፋስም ነው።
- 15 በትዕግሥት አለቃ ይለዝባል፥ የገራም ምላስ አጥንትን ይሰብራል።
- 16 አጥብቀህ እንዳትጠግብ እንዳትተፋውም ማር ባገኘህ ጊዜ የሚበቃህን ብላ።
- 17 እንዳይሰለችህ እንዳይጠላህም እግርህን ወደ ባልንጀራህ ቤት አታዘውትር።
- 18 በባልንጀራው በሐሰት የሚመሰክር እንደ መዶሻና እንደ ሰይፍ እንደ ተሳለም ፍላጻ ነው።
- 19 ወስላታውን ሰው በመክራ ጊዜ መተማመን እንደ ተሰበረ ጥርስና እንደ ሰለለ እግር ነው።
- 20 ለሚያዝን ልብ ዝማሬ የሚዘምር፥ ለብርድ ቀን መጎናጸፊያውን እንደሚያስወግድ በቀላልም ላይ እንደ መጻጸ እንዲሁ ነው።
- 21 ጠላትህ ቢራብ እንጀራ አብላው፥ ቢጠማም ውኃ አጠጣው፤
- 22 ፍም በራሱ ላይ ትሰበስባለህና፥ እግዚአብሔርም ዋጋህን ይመልስልሃልና።
- 23 የሰሜን ነፋስ ወጀብ ያመጣል፤ ሐሜተኛ ምላስም የሰውን ፊት ያስቈጣል።
- 24 ከጠበኛ ሴት ጋር በእንድ ቤት ከመቀመጥ በሰገነት ማዕዘን መቀመጥ ይሻላል።
- 25 የቀዘቀዘ ውኃ ለተጠማች ነፍስ ደስ እንደሚያሰኝ፥ ከሩቅ አገር የመጣ መልካም ምስራች እንዲሁ ነው።

- 26 በኅጥእ ፊት የሚወድቅ ዳድቅ እንደደፈረሰ ፈሳሽና እንደ ረከሰ ምንጭ ነው።
- 27 ብዙ ማር መብላት መልካም አይደለም፤ እንዲሁም የራስን ክብር መፈላለግ አያስከብርም።
- 28 ቅጥር እንደሌላት እንደ ፈረሰች ከተማ፥ መንፈሱን የማይከለክል ሰው እንዲሁ ነው።

ምዕራፍ 26

በረዶ በበጋ ዝናብም በመከር እንዳይገባ፥ እንዲሁ ለሰነፍ ክብር አይገባውም።

- 2 እንደሚተላለፍ ድንቢጥ ወዲያና ወዲህም እንደሚበርር ጨረባ፥ እንዲሁ ከንቁ እርግጥን በማንም ላይ አይደርስም።
- 3 አለንጋ ለፈረስ፥ ልጓም ለአህያ፥ በትርም ለሰነፍ ጀርባ ነው።
- 4 አንተ ደግሞ እርሱን እንዳትመስል ለሰነፍ እንደ ስንፍናው አትመልስለት።
- 5 ለራሱ ጠቢብ የሆነ እንዳይመስለው ለሰነፍ እንደ ስንፍናው መልስለት።
- 6 በሰነፍ መልእክተኛ እጅ ነገርን የሚልክ እግሮቹን ይቈርጣል ግፍንም ይጠጣል።
- 7 እንደሚንጠለጠሉ የአንካሳ እግሮች፥ እንዲሁም ምሳሌ በሰነፍ ሆኖ አፍ ነው።
- 8 ለሰነፍ ክብርን የሚሰጥ ድንጋይን በወንጭፍ እንደሚያስር ነው።
- 9 እሾህ በስካር እጅ እንደሚሰካ፥ እንዲሁ ምሳሌ በሰነፍ ሆኖ አፍ ነው።
- 10 ዋና ሠራተኛ ሁሉን ነገር ይሠራል፤ ሰነፍን የሚቀጥር ግን መንገድ አላፊውን እንደሚቀጥር ነው።
- 11 ወደ ትፋቱ እንደሚመለስ ውሻ ስንፍናውን የሚደግም ሰው እንዲሁ ነው።
- 12 ለራሱ ጠቢብ የሆነ የሚምስለውን ሰው አየኸውን? ከእርሱ ይልቅ ለሰነፍ ተስፋ አለው።
- 13 ታካች ሰው። እንበሳ በመንገድ አለ፤ እንበሳ በሳዳና አለ ይላል።
- 14 ሣንቃ በማጠፊያው ላይ እንደሚዞር፥ እንዲሁ ታካች ሰው በአልጋው ላይ ይመለስላል።
- 15 ታካች ሰው እጁን ወደ ወጭት ያጠልቃል፤ ወደ አፉም ይመልሳት ዘንድ ለእርሱ ድካም ነው።
- 16 ታካች ሰው በጥበብ ከሚመልሱ ከሰባት ሰዎች ይልቅ ለራሱ ጠቢብ የሆነ ይመስለዋል።
- 17 አልፎ በሌላው ጥል የሚደባለቅ ውሻን በጅራቱ እንደሚይዝ ነው።
- 18 ትንታግንና ፍላጻን ሞትንም እንደሚወረውር እንደ ዕብድ ሰው።
- 19 ባልንጀራውን የሚያታልል። በጨዋታ አደረግሁት የሚል ሰውም እንዲሁ ነው።
- 20 እንጨት ባለቀ ጊዜ እሳት ይጠፋል፤ ጆሮ ጠቢ በሌለበትም ዘንድ ጡብ ጸጥ ይላል።
- 21 ከሰል ፍምን እንጨትም እሳትን እንዲያበዛ፥ እንዲሁ ቀጡ ሰው ጡብን ያበዛል።
- 22 የጆሮ ጠቢ ቃል እንደ ጣፋጭ መብል ነው፥ እርሱም እስከ ሆድ ጉርጆች ድረስ ይወርዳል።
- 23 ክፉት በልቡ ሳለ ፍቅርን የሚናገር ከንፈር በብር ዝግት እንደ ተለበጠ የሸክላ ዕቅ ነው።
- 24 ጠላት በከንፈሩ ተስፋ ይሰጣል፥ በልቡ ግን ተንኮልን ያኖራል።
- 25 በልቡ ሰባት ርኩሰት አለበትና በቃሉ አሳምሮ ቢናገርህ አትመነው።
- 26 ጠላትነቱን በተንኮል የሚሸሽግ፥ ክፉቱ በጉባኤ መካከል ይገለጣል።
- 27 ጉድጓድን የሚምስ ይወድቅበታል፤ ድንጋይንም የሚያንከባልል ይገለበጥበታል።
- 28 ሐሰተኛ ምላስ ያቈሰላቸውን ሰዎች ይጠላል፤ ልዝብ አፍም ጥፋትን ያመጣል።

ምዕራፍ 27

ቀን የሚያመጣውን ምን እንደ ሆነ አታውቅምና ነገ በሚሆነው አትመካ።

- 2 ሌላ ያመስግንህ እንጂ አፍህ አይደለም፤ ባዕድ ሰው እንጂ ከንፈርህ አይደለም።
- 3 ድንጋይ ከባድ ነው አሸዋም ሸክሙ ጽኑ ነው፤ ከሁለቱ ግን የሰነፍ ቀጣ ይከብዳል።
- 4 ቀጣ ምሕረት የሌለው ነው፥ መፃትም እንደ ጎርፍ ነው፤ በቅንፃት ፊት ግን ማን ይቆማል?
- 5 የተገለጠ ዘለፋ ከተሰወረ ፍቅር ይሻላል።

- 6 የወዳጅ ማቀሳሰል የታመነ ነው፤ የጠላት መሳም ግን የበዛ ነው።
- 7 የጠገቦች ነፍስ የማር ወላላ ትረግጣለች፤ ለተራቦች ነፍስ ግን የመረረ ነገር ሁሉ ይጣፍጣታል።
- 8 ስፍራውን የሚተው ሰው፤ ቤቱን ትቶ እንደሚበርር ወፍ ነው።
- 9 ሽቱና ዕጣን ልብን ደስ ያስኛሉ፤ እንዲሁ ነፍስ በወዳጁ ምክር ደስ ይላታል።
- 10 ወዳጅህንና የአባትህን ወዳጅ አትተው፤ በመከራህም ቀን ወደ ወንድምህ ቤት አትግባ፤ የቀረበ ወዳጅ ከራቀ ወንድም ይሻላል።
- 11 ልጄ ሆይ፥ ጠቢብ ሁን፥ ልቤንም ደስ አሰኘው፥ ለሚሰድብኝ መልስ መስጠት ይቻለኝ ዘንድ።
- 12 ብልህ ሰው ክፉን አይቶ ይሸሸጋል፤ አላዋቂዎች ግን አልፈው ይጐዳሉ።
- 13 ለማያውቀው ከተዋሰ ሰው ልብሱን ውሰድ፥ ለእንግዳ የተዋሰውንም እርሱን አግተው።
- 14 ባልንጀራውን በታላቅ ቃል ማለግ የሚባርክ ሰው እንደሚራገም ያህል ነው።
- 15 በዝናብ ቀን የሚያንጠባጥብ ቤትና ጠበኛ ሴት እንድናቸው፤
- 16 እርስዎንም መከልከል ነፍስን መከልከልና ዘይትን በቀኝ እጅ መጨበጥ ነው።
- 17 ብረት ብረትን ይስለዋል፥ ሰውም ባልንጀራውን ይስላል።
- 18 በለሱን የጠበቀ ፍሬዋን ይበላል፥ ጌታውንም የሚጠብቅ ይከብራል።
- 19 ፊት በውኃ ላይ ለፊት እንደሚታይ፥ እንዲሁ የሰው ልብ ለሰው ይታያል።
- 20 ሲኦልና ጥፋት እንዳይጠግቡ፥ እንዲሁ የሰው ዓይን አይጠግብም።
- 21 ብር በከውር ወርቅም በማቅለጫ ይፈተናል፤ ሰውም በሚያመሰግኑት ሰዎች አፍ ይፈተናል።
- 22 ሰነፍን በመቀጫ ውስጥ ከእህል ጋር በዘነዘና ብትወቅጠው፥ ስንፍናው ከእርሱ አይርቅም።
- 23 የበጎችህን መልክ አስተውለህ እወቅ፥ በኩቦቶችህም ላይ ልብህን አኑር፤
- 24 ባለጠግነት ለዘላለም አይኖርምና፥ ዘውድም ለትውልድ ሁሉ አይጸናምና።
- 25 ደረቅ ሣር በታጫደ ጊዜ፥ አዲስ ለምለም በታየ ጊዜ፥ ከተራራውም ቡቃያ በተሰበሰበ ጊዜ፥
- 26 በጎች ለልብስህ ፍየሎችም የእርሻ ዋጋ ይሆናሉ።
- 27 ለሲሳይህ ለቤተ ሰባቸህም ሲሳይ ለገረዶችህም ምግብ የፍየል ወተት ይበቃል።

ምዕራፍ 28

- 1 ጥእ ማንም ሳያሳድደው ይሸሻል፤ ጻድቅ ግን እንደ እንበሳ ያለ ፍርሃት ይኖራል።
- 2 ስለ አገሪቱ ዓመፀኝነት አለቆችዋ ብዙ ሆኑ፤ በአስተዋይና በአዋቂ ሰው ግን ዘመንዋ ይረዝማል።
- 3 ድሆችን የሚያስጨንቅ ምስኪን ሰው እህልን እንደሚያጠፋ እንደ ዶፍ ዝናብ ነው።
- 4 ሕግን የሚተዉ ሰዎች ጎጥኣንን ያመሰግናሉ፤ ሕግ ጠባቂዎች ግን ይጠሉአቸዋል።
- 5 ክፉዎች ሰዎች ፍርድን አያስተውሉም፤ እግዚአብሔርን የሚሹ ግን ሁሉን ያስተውላሉ።
- 6 በጠማማ መንገድ ከሚሄድ ባለጣ ያለ ነውር የሚሄድ ድህ ይሻላል።
- 7 ሕግን የሚጠብቅ አስተዋይ ልጅ ነው፤ ምናምንቱዎችን የሚከተል ግን አባቱን ያሳፍራል።
- 8 በአራጣ ብዛትና በቅሚያ ሀብቱን የሚያበዛ ለድህ ለሚራራ ያከማችላታል።
- 9 ሕግን ከመስማት ጀርድን የሚመልስ ጸሎቱ አስጸያፊ ናት።
- 10 ቅኖችን በክፉ መንገድ የሚያስት፥ እርሱ ወደ ጉድጓዱ ይወድቃል፤ ፍጹማን ግን መልካም ነገርን ይወርሳሉ።
- 11 ባለጣ ሰው ለራሱ ጠቢብ የሆነ ይመስለዋል፤ አስተዋይ ድህ ግን ይመረምረዋል።
- 12 ጻድቃን ድል ባደረጉ ጊዜ ብዙ ክብር አለ፤ ጎጥኣን ከፍ ከፍ ባሉ ጊዜ ግን ሰው ይሸሸጋል።
- 13 ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም፤ የሚናዘዝባትና የሚተዋት ግን ምሕረትን ያገኛል።
- 14 ሁልጊዜ የሚፈራራ ሰው ምስጉን ነው፤ ልቡን የሚያጸና ግን በክፉ ላይ ይወድቃል።
- 15 በድህ ሕዝብ ላይ የሚገዛ ክፉ መኰንን እንደሚያገሣ እንበሳን እንደ ተራብ ድብ ነው።
- 16 አእምሮ የጐደለው መኰንን ትልቅ ግፈኛ ነው፤ ግፍን የሚጠላ ግን ብዙ ዘመን ይኖራል።
- 17 የሰው ደም ያለበት ሰው እንደ ጉድጓድ ይሸሻል፥ ማንም አያስጠጋውም።

- 18 በቅንነት የሚሄድ ይድናል፤ በጠማምነት የሚሄድ ግን ወዲያው ይወድቃል።
- 19 ምድሩን የሚያርስ እንጂራ ይጠግባል፤ ምናምንቱዎችን የሚከተል ግን ድህነት ይሞላበታል።
- 20 የታመነ ሰው እጅግ ይባረካል፤ ባለጤጋ ለመሆን የሚቸኩል ግን ሳይቀጣ አይቀርም።
- 21 ማድላት፥ በቀራሽ እንጂራም መበደል መልካም አይደለም።
- 22 ምቀኛ ሰው ባለጤጋ ለመሆን ይቸኩላል ችጋርም እንደሚመጣበት አያውቅም።
- 23 ምላሱን ከሚያጣፍጥ ይልቅ ሰውን የሚገሥጽ በኋላ ሞገስ ያገኛል።
- 24 ከአባቱና ከእናቱ የሚሰርቅ። ኃጢአትን አልሠራሁም የሚልም የአጥፊ ባልንጀራ ነው።
- 25 የሚጎመጅ ሰው ክርክርን ያነሣሣል፤ በእግዚአብሔር የሚታመን ግን ይጠግባል።
- 26 በገዛ ልቡ የሚታመን ሰው ሰነፍ ነው፤ በጥበብ የሚሄድ ግን ይድናል።
- 27 ለድሀ የሚሰጥ እያጣም፤ ዓይኖቹን የሚጨፍን ግን እጅግ ይረገማል።
- 28 ኅጥአን በተነሡ ጊዜ ሰዎች ይሸሽጋሉ፤ እነርሱ በጠፉ ጊዜ ግን ዳድቃን ይበዛሉ።

ምዕራፍ 29

በዚህ ተዘልፎ አንገቱን ያደነደነ ድንገት ይሰበራል፥ ፈውስም የለውም።

- 2 ዳድቃን በበዙ ጊዜ ሕዝብ ደስ ይለዋል፤ ኅጥአን በሠለጠኑ ጊዜ ግን ሕዝብ ያለቅሳል።
- 3 ጥበብን የወደደ ሰው አባቱን ደስ ያሰኛል፤ ጋለሞቶችን የሚከተል ግን ሀብቱን ያጠፋል።
- 4 ንጉሥ በፍርድ አገሩን ያጸናል፤ መማለጃ የሚወድድ ግን ያፈርሰዋል።
- 5 ወዳጁን በለዘበ ቃል የሚናገር ሰው ለእግሩ መርቡብን ይዘረጋል።
- 6 በክፉ ሰው ዓመፃ ወጥመድ ይገኛል፤ ዳድቅ ግን ደስ ይለዋል፥ እልልም ይላል።
- 7 ዳድቅ የድሆችን ፍርድ ይመለከታል፤ ኅጥአ ግን እውቀትን አያስተውልም።
- 8 ፌዘኞች ከተማቸውን ያቃጥላሉ፤ ጠቢባን ግን ቁጣን ይመልሳሉ።
- 9 ጠቢብ ከሰነፍ ጋር ቢጣላ፥ ሰነፍ ወይም ይቈጣል ወይም ይስቃል፥ ዕረፍትም የለም።
- 10 ደምን ለማፍሰስ የሚሹ ሰዎች ፍጹሙን ሰው ይጠላሉ፥ ደግሞም የቅኑን ሰው ነፍስ ይሻሉ።
- 11 ሰነፍ ሰው ቁጣውን ሁሉ ያወጣል፤ ጠቢብ ግን በውስጡ ያስቀረዋል።
- 12 መኰንን ሐሰተኛ ነገርን ቢያደምጥ፥ ከእርሱ በታች ያሉት ሁሉ ዓመፅኞች ይሆናሉ።
- 13 ድሀና ግፊኛ ተገናኙ፤ እግዚአብሔር የሁለቱንም ዓይን ያበራል።
- 14 ለድሀ በእውነት የሚፈርድ ንጉሥ፥ ዙፋኑ ለዘላለም ይጸናል።
- 15 በትርና ተግሣጽ ጥበብን ይሰጣሉ፤ ያልተቀጣ ብላቴና ግን እናቱን ያሳፍራል።
- 16 ኅጥአን ሲበዙ ኃጢአት ትበዛለች፤ ዳድቃን ግን ውደቀታቸውን ያያሉ።
- 17 ልጅህን ቅጣ ዕረፍትንም ይሰጥሃል፤ ለነፍስህም ተድላን ይሰጣታል።
- 18 ራእይ ባይኖር ሕዝብ መረን ይሆናል፤ ሕግን የሚጠብቅ ግን የተመሰገነ ነው።
- 19 ባረያ በቃል አይገሠድም፤ ቢያስተውል እንኳ አይመልስምና።
- 20 በቃሉ የሚቸኩለውን ሰው ብታይ፥ ከእርሱ ይልቅ ለሰነፍ ተስፋ አለው።
- 21 ባረያውን ከሕፃንነቱ ጀምሮ በማቀማጠል የሚያሳድግ የኋላ ኋላ እንደ ጌታ ያደርገዋል።
- 22 ቁጡ ሰው ክርክርን ያነሣሣል። ወፈፍተኛ ሰውም ኃጢአትን ያበዛል።
- 23 ሰውን ትዕቢቱ ያዋርደዋል፤ መንፈሱን የሚያዋርድ ግን ክብርን ይቀበላል።
- 24 ከሌባ ጋር የሚካፈል ነፍሱን ይጠላል፤ መርገምን ይሰማል፥ ነገር ግን ምንም አይገልጥም።
- 25 ሰውን መፍራት ወጥመድ ያመጣል፤ በእግዚአብሔር የሚታመን ግን እርሱ ይጠበቃል።
- 26 ብዙ ሰዎች የሹምን ፊት ይሻሉ፤ የሰው ፍርድ ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው።
- 27 ኃጢአተኛ በዳድቃን ዘንድ አስጸያፊ ነው፤ በቀና መንገድ የሚሄደውም በኅጥአን ዘንድ አስጸያፊ ነው።

ምዕራፍ 30

የማሳ አገር ሰው የያዘ ልጅ የአገር ቃል ሰውየው ለኢቴኤልና ለኤካል እንደዚህ ይናገራል።

² እኔ በእውነት ከሰው ሁሉ ይልቅ ደንቆሮ ነኝ፤ የሰውም ማስተዋል የለብኛም።

³ ጥበብንም አልተማርሁም፤ ቅዱሱንም አላወቅሁትም።

⁴ ወደ ሰማይ የወጣ የወረደስ ማን ነው? ነፋስንስ በእጁ የጨበጠ ማን ነው? ውኃንስ በልብሱ የቋጠረ ማን ነው? የምድርን ዳርቻ ሁሉ ያጸና ማን ነው? ይህን ታውቅ እንደ ሆነህ፤ ስሙ ማን የልጁስ ስም ማን ነው?

⁵ የእግዚአብሔር ቃል ሁሉ ተፈትናለች፤ እርሱ ለሚታመኑት ጋሻ ነው።

⁶ እንዳይዘልፍህ፤ ሐሰተኛም እንዳትሆን በቃሉ እንዳች አትጨምር።

⁷ ሁለትን ነገር ከአንተ እሻለሁ፤ ሳልሞትም አትከልክለኝ፤

⁸ ከንቱነትንና ሐሰተኛነትን ከእኔ አርቃቸው፤ ድኅነትንና ባለጠግነትን አትስጠኝ፤ ነገር ግን የሚያስፈልገኝን እንጀራ ስጠኝ፤

⁹ እንዳልጠግብ እንዳልክድህም። እግዚአብሔርስ ማን ነው? እንዳልል፤ ድሀም እንዳልሆን እንዳልሰርቅም፤ በእምላኬም ስም በሐሰት እንዳልምል።

¹⁰ እንዳይሰድብህ በደለኛም እንዳትሆን ባረያን በጌታው ፊት አትማ።

¹¹ አባቱን የሚረግም፤ እናቱንም የማይባርክ ትውልድ አለ።

¹² ለራሱ ንጹሕ የሆነ የሚመስለው ከርኩሱቱ ያልጠራ ትውልድ አለ።

¹³ ከፍ ከፍ ያሉ ዓይኖች ያሉት፤ ሽፋሽፍቶቹም ወደ ላይ የሚያዩ ትውልድ አለ።

¹⁴ ድሆችን ከምድር ላይ ችግረኞችንም ከሰው መካከል ያጠፋና ይጨርስ ዘንድ ጥርሶቹ ሰይፍ መንጋጎቹም ካራ የሆኑ ትውልድ አለ።

¹⁵ አልቅት። ስጠን ስጠን የሚሉ ሁለት ሴቶች ልጆች አሉት። ሦስቱ የማይጠግቡ አራቱም። በቃን የማይሉ ናቸው፤

¹⁶ እነርሱም ሲኦልና የማትወልድ ማኅፀን ውኃ የማትጠግብ ምድርና። በቃኝ የማትል እሳት ናቸው።

¹⁷ በአባትዋ የምታላግጥን የእናትዋንም ትእዛዝ የምትንቅን ዓይን የሸለቆ ቊራዎች ይጐጠጡአታል፤ አሞራዎችም ይበሉአታል።

¹⁸ ሦስት ነገር ይገርመኛል፤ አራተኛውንም ከቶ አላስተውለውም።

¹⁹ እነርሱም የንስር መንገድ በሰማይ፤ የአባብ መንገድ በድንጋይ ላይ፤ የመርከብ መንገድ በባሕር ላይ፤ የሰውም መንገድ ከቈንጆ ጋር ናቸው።

²⁰ እንዲሁ በልታ አፍዋን የምታብስ። እንዳች ክፉ ነገር አላደረግሁም የምትልም የአመንዝራ ሴት መንገድ ናት።

²¹ በሦስት ነገር ምድር ትናወጣለች፤ አራተኛውንም ትሸክም ዘንድ አይቻላትም።

²² ባረያ በነገሠ ጊዜ ሰነፍም እንጀራ በጠገበ ጊዜ፤

²³ የተጠላች ሴት ባል ባገኘች ጊዜ፤ ሴት ባረያም እመቤቷን በወረሰች ጊዜ።

²⁴ በምድር ላይ አራት ጥቃቅን ፍጥረቶች አሉ፤ እነርሱ ግን እጅግ ጠቢባን ናቸው፤

²⁵ ገብረ ጉንዳን ኃይል የሌላቸው ሕዝቦች ናቸው፤ ነገር ግን በበጋ መኖራቸውን ይሰበስባሉ።

²⁶ ሽኮኮዎች ያልበረቱ ሕዝቦች ናቸው፤ ቤታቸውን ግን በቋጥኝ ድንጋይ ውስጥ ያደርጋሉ።

²⁷ እንጠባዎች ንጉሥ የላቸውም፤ ሁላቸው ግን በመልካም ሥርዓት ይሄዳሉ።

²⁸ እንሸላሊት በእጅ ይያዛል፤ በነገሥታት ግቢ ግን ይኖራል።

²⁹ መልካም አረማመድን የሚራመዱ ሦስት ፍጥረቶች አሉ፤ አራተኛውም መልካም አካሄድን ይሄዳል፤

³⁰ የእንበሳ ደቦል ከእንስሳ ሁሉ የሚበረታ፤ የማይመለስ፤ እንስሳንም የማይፈራ፤

³¹ በእንስሶች መካከል በድፍረት የሚራመድ እውራ ዶሮ፤ መንጋን የምመራ እውራ ፍየል፤ በሕዝብ ፊት በግልጥ የሚናገር ንጉሥ።

³² ከፍ ከፍ ስትል ስንፍናን ያደረግህ እንደሆነ፤ ክፉም ያሰብህ እንደ ሆነ፤ እጅህን በአፍህ ላይ ጫን።

³³ ወተት መግፋት ቅቤን ያወጣል፤ እፍንጫንም መጭመቅ ደምን ያወጣ፤ እንዲሁም ቊላን መጐተት ጡብን ያወጣል።

እናቱ እርሱን ያስተማረችበት የማሣን ጉሥ የልሙኤል ቃል።

2 ልጄ ሆይ፥ ምንድር ነው? የሆዴ ልጄ ሆይ፥ ምንድር ነው? የስእለቱ ልጄ ሆይ፥ ምንድር ነው?

3 ጉልበትህን ለሴቶች እትስጥ፥ መንገድህንም ነገሥታትን ለሚያጠፉ።

4 ለነገሥታት አይገባም፥ ልሙኤል ሆይ፥ ነገሥታት የወይን ጠጅ ይጠጡ ዘንድ አይገባም። መሳፍንትም። ብርቱ መጠጥ ወዴት ነው? ይሉ ዘንድ፤

5 እንዳይጠጡና ሕግን እንዳይረሱ፥ የድሀ ልጆችንም ፍርድ እንዳያገዙዎቹ።

6 ለጥፋት ለቀረበው ሰው ብርቱ መጠጥ ስጡት፥ ነፍሱ ለመረረውም የወይን ጠጅ ስጡት፤

7 ይጠጣ ድህነቱንም ይርሳ፥ ጉስቀልናውንም ከእንግዲህ ወዲህ እያስብ።

8 እፍህን ስለ ዲዳው ክፈት፥ ተስፋ ስለሌላቸውም ሁሉ ተፋረድ።

9 እፍህን ክፍት፥ በእውነትም ፍረድ፤ ለድሀና ለምስኪን ፍረድ።

10 ልባም ሴትን ማን ሊያገኛት ይችላል? ዋጋዋ ከቀይ ዕንቁ እጅግ ይበልጣል።

11 የባልዋ ልብ ይታመንባታል። ምርኮም አይገዙልበትም።

12 ዕድሜዋን ሙሉ መልካም ታደርግለታለች፥ ከፋም እታደርግም።

13 የበግ ጠጉርና የተልባ እግር ትፈልጋለች፥ በእጆቿም ደስ ብሎአት ትሠራለች።

14 እርስዋ እንደ ነጋዴ መርከብ ናት፤ ከሩቅ አገር ምግብዋን ትሰበስባለች።

15 ገና ሌሊት ሳለ ትነሣለች ለቤትዋም ሰዎች ምግባቸውን፥ ለገረዶቿም ተግባራቸውን ትሰጣለች።

16 እርሻንም ተመልከታ ትገዛለች፤ ከእጅዋም ፍሬ ወይን ትተክላለች።

17 ወገብዋን በኃይል ትታጠቃለች፥ ከንድዋንም ታበረታለች።

18 ንግድዋ መልካም እንደ ሆነ ትመለከታለች፤ መብራትዋ በሌሊት አይጠፋም።

19 እጅዋን ወደ አመልማሎ ትዘረጋለች፥ ጣቶቿም እንዝርትን ይይዛሉ።

20 እጅዋን ወደ ድሀ ትዘረጋለች፥ ወደ ችግረኛም እጅዋን ትሰድዳለች።

21 ለቤትዋ ሰዎች ከበረዶ ብርድ የተነሣ እትፈራም፥ የቤትዋ ሰዎች ሁሉ እጥፍ ድርብ የለበሱ ናቸውና።

22 ለራስዋም ግብረ መሬፌ ስጋጃ ትሠራለች ጥሩ በፍታና ቀይ ግምጃ ትለብሳለች።

23 ባልዋ በአገር ሽማግሌዎች መካከል በሽንጎ በተቀመጠ ጊዜ በበር የታወቀ ይሆናል።

24 የበፍታ ቀሚስ እየሠራች ትሸጣለች፥ ለነጋዴም ድግ ትሸጣለች።

25 ብርታትና ከበሬታ ልብስዋ ነው፤ በኋላም ዘመን ላይ ትስቃለች።

26 አፍዋን በጥበብ ትከፍታለች፤ የርሳራጌም ሕግ በምላስዋ አለ።

27 የቤትዋንም ሰዎች አካሄድ በደኅና ትመለከታለች፥ የህኪትንም እንጀራ አትበላም።

28 ልጆቿ ይነሣሉ፥ ምስጋናዋንም ይናገራሉ፤ ባልዋ ደግሞ እንዲህ ብሎ ያመሰግናታል።

29 መልካም ያደረጉ ብዙ ሴቶች አሉ፥ እንቺ ግን ከሁሉ ትበልጫለሽ።

30 ውበት ሐሰት ነው፥ ደም ግባትም ከንቱ ነው፤ እግዚአብሔርን የምትፈራ ሴት ግን እርስዋ ትመሰግናለች።

31 ከእጅዋ ፍሬ ስጡአት፥ ሥራዎቿም በሽንጎ ያመስግኑአት።

For other languages please go to www.wordproject.org